БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 83 (1087)
23 АПРЕЛЬ ЧОРШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари! Коммунистик партия билан халқнинг бирлиги—социалистик тузум куч-қудратининг манбаидир, коммунизм қурилишида янги муваффақиятларнинг гаровидир! Яшасин партия билан халқнинг бузилмас бирлиги!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май муносабати билан чиқарган Чақириқларидан)

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСда

Оғир саноатнинг бир қанча тармоқларидаги ишчилар ва хизматчиларни 1958 йилда етти ва олти соатлик иш кунига ўтказиш ва уларга иш ҳақи тўлашни тартибга солиш тўғрисида

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети оғир саноатнинг бир қанча тармоқларидаги ишчи ва хизматчиларни 1958 йилда олти ва етти соатлик иш кунига ўтказиш ҳамда уларга иш ҳақи тўлашни тартибга солиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Қарорда айтиладики, совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида социалистик жамият қуришда ажойиб муваффақиятларга эришди ва коммунизм сари ишонч билан олға бормоқда. Оғир индустрияни устун даражада ўстириш негизида саноатнинг бошқа тармоқлари, қишлоқ хўжалиги тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда, фан ва маданиятимиз мисли кўрилмаган равишда гуллаб яшнади, совет кишиларининг турмуш даражаси йилдан-йилга ошиб бормоқда. Партия ва совет ҳукумати халқнинг бахт-саодати тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Фақат кейинги вақтларнинг ўзидагина меҳнаткашларнинг моддий аҳволини ва маданий савиясини янада яхшилаш соҳасида катта тадбирлар амалга оширилди, социал страхование ва пенсиялар учун давлат томонидан берилаётган маблағлар кўпайтирилди, кам иш ҳақи олаётган ишчилар ва хизматчиларнинг иш ҳақи оширилди, дам олиш кунлари олдидан ва байрамолди кунларида иш куни икки соат камайтирилди, халқ истеъмол қиладиган молларни чиқариш анча кўпайтирилди, уй-жой қурилиши программаси муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда.

Саноат ва қурилишни бошқариш қайта қурилганлиги ишлаб чиқаришни бошқаришда меҳнаткашлар оммасининг ижодий активлигини янада юқори кўтарди ва мамлакат халқ хўжалигини тағин ҳам тезроқ ривожлантириш учун янги имкониятлар очиб бердики, буни саноат ва қурилишда 1957 йилда қўлга киритилган ғоят катта ютуқлар жуда яққол кўрсатиб турибди.

Совет экономикасининг ривожланиб бораётганлиги ва меҳнат унумдорлиги тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги КПСС XX съезди томонидан қўйилган энг муҳим сиёсий ва халқ хўжалик вазифасини—ҳамма ишчилар ва хизматчиларнинг етти соатлик иш кунига, кўмир ва кон-руда саноатида ер ости ишларида ишлаб турган етакчи касблардаги ишчиларни эса олти соатлик иш кунига ўтказиш вазифасини амалга оширишга эндиликда бевосита киришишга имконият бераётир.

1956 ва 1957 йилларда Донец ва Львов-Волин ҳавзаларидаги кўмир шахталарида ер ости ишларида ишлаб турган ишчилар қисқартирилган иш кунига ўтказилди ва қора металлургиянинг кон-руда, металлургия ҳамда кокс-химия корхоналаридаги ишчи ва хизматчиларни етти ва олти соатлик иш кунига ўтказиш тамом бўлай деб қолди. Саноатнинг мазкур тармоқларида қисқартирилган иш кунига ўтиш билан бир вақтда ишчи ва хизматчиларга иш ҳақи тўлаш тартибга солинди.

1958-1959 йилларда оғир саноат тармоқларида қисқартирилган иш кунига батамом ўтиш ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги ходимларни етти соатлик иш кунига ўтказишга киришиш мумкин бўлиб қолди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX съездининг ишчи ва хизматчиларни қисқартирилган иш кунига ўтказиш ва иш ҳақи тўлашни тартибга солиш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириб КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС оғир саноатнинг қуйидаги тармоқларидаги корхоналар ва тажриба ишлаб чиқаришларида ишловчи ишчи ва хизматчиларни 1958 йилда етти ва олти соатлик иш кунига ўтказишни ва шу билан бир вақтда уларга иш ҳақи тўлашни тартибга солишни зарур деб топдилар:

Кўмир ва сланец саноатлари: Кизел ва Воркута ҳавзалари ҳамда Магадан областининг шахталари — 1958 йилнинг май-август ойларида, Кузнецк ва Қарағанда ҳавзалари, «Интауголь» комбинати, «Арктикуголь» трести—1958 йил июнь-сентябрь ойларида, Москва атрофидаги, Сахалин, Приморье, Ўрта Осиёдаги ва бошқа ҳавзалар ҳамда районлар—1958 йил август-декабрь ойларида; Донецк ва Львов-Волин ҳавзаларидаги шахталарнинг устида ишловчилар 1958 йил май-август ойларида;

Рангли металлургия: руда қазиб чиқариш ва бойитиш корхоналари, бирламчи рангли, қимматбаҳо ва нодир металлар ишлаб чиқарувчи металлургия корхоналари, рангли металларни иккиламчи қайта ишлаш ва прокат қилиш корхоналари, қаттиқ қотишмалар ишлаб чиқарадиган ҳамда олмослар қазиб чиқарадиган корхоналар, глинозем, фторли ва хромли қўшилмалар ишлаб чиқарадиган, электрод маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналар—1958 йил июль—1959 йил сентябрь ойларида;

Собиқ Қораметаллургия министрлиги составига кирмаган қораметаллургия ва кокс-химия ишлаб чиқариши корхоналари, шунингдек машинасозлик заводларининг йирик металлургия цехлари—1958 йил май-декабрь ойларида;

Ўтга бардош берувчи материаллар ва металл буюмлар ишлаб чиқарувчи металлургия заводлари, қора металларни иккиламчи қайта ишлаш корхоналари, шунингдек қора металлургия заводларининг асосий ишлаб чиқаришига керакли норуда материаллар қазиб чиқарувчи корхоналар—1958 йил май-декабрь ойларида;

Химия саноати: кон-химия хом ашёларини қазиб чиқариш ва бойитиш корхоналари, асосий, азот, органик ва махсус химия корхоналари, сланец-химия, ёғоч-химия ва гидролиз, лакбўёқ, кислород, пластмасса ва шулардан буюмлар ишлаб чиқарувчи корхоналар, химия-фармацевтик, фото-химия корхоналари, сунъий ва синтетик толалар, полиграфия бўёқлари, анилин ярим маҳсулотлари ва бўёқлари, синтетик витаминлар ва хидли моддалар, синтетик спирт ва синтетик каучук, резина буюмлар, резина-техник буюмлар ҳамда асбест-техник буюмлар, курум ва регенерат ишлаб чиқарадиган корхоналар—1958 йил июлида—1959 йил сентябрь ойида, мудофаа ва шина саноатининг химия корхоналари эса—1958 йил май-октябрь ойларида;

Цемент заводлари, темир-бетон ва бетон буюмлар ҳамда конструкциялар, асбест-цемент буюмлар ишлаб чиқарадиган, асбест, слюда, графит, озокерит ва туз қазиб чиқарадиган корхоналар—1958 йил июль-декабрь ойларида.

Кўмир ва сланец саноатидаги, рангли металлургия ва химия саноатидаги, асбест, слюда, графит, озокерит ва туз қазиб чиқариш саноатидаги ерости ишларида ишлаб турган етакчи касблардаги ишчилар олти соатлик иш кунига ўтказилсин, шу моддада санаб чиқилган саноат тармоқлари корхоналарининг қолган ишчилари ва хизматчилари эса етти соатлик иш кунига ўтказилсин. Шу дамгача етти соатлик ва ундан ҳам камроқ иш куни белгиланган бошқа ишлаб чиқаришларда ишловчи ва бошқа касблардаги ишчилар ва хизматчиларнинг иш куни ортиқ камайтирилмайди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС СССР Министрлар Советининг меҳнат ва иш ҳақи масалалари билан шуғулланувчи Давлат комитетига шу қарорда санаб ўтилган саноат тармоқларида кам иш ҳақи олаётган ишчиларнинг иш ҳақини янада оширишни ҳамда энг кўп иш ҳақи билан энг кам иш ҳақи ўртасидаги тафовутни камайтиришни, иш ҳақи тўлашда тарифнинг салмоғини оширишни, техника жиҳатидан асосланган иш нормаларини ҳамда меҳнатга ҳақ тўлашнинг иқтисодий самарали системасини кенг жорий қилишни ва шу асосда меҳнат унумдорлигини янада оширишни назарда тутиб, ишчи ва хизматчиларни қисқартирилган иш кунига ўтказишга ва иш ҳақи тўлашни тартибга солишга доир конкрет таклифларни иттифоқчи республикалар Министрлар Советларининг, Халқ хўжалиги кенгашларининг ва касаба союз ташкилотларининг иштироки билан ишлаб чиқиб бир ой муддат ичида КПСС Марказий Комитетига ва СССР Министрлар Советига тақдим этиш вазифасини топширдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети шу таклифларни тасдиқлаганларидан кейин Халқ хўжалиги кенгашлари, министрликлар ва бошқармалар мазкур саноат тармоқларида саноат ишлаб чиқариши ҳажмининг, меҳнат унумдорлигининг камайишига ва белгиланган иш ҳақи фондининг ортиқча сарф бўлиб кетишига йўл қўймаслик учун, ўша саноат тармоқларидаги корхоналарнинг қисқартирилган иш кунига ўтишга ва иш ҳақи тўлашнинг янги шартларини жорий қилишга тайёр бўлишларига қараб касаба союзлари Советлари билан келишиб мазкур саноат тармоқларидаги айрим корхоналар бўйича ишчи ва хизматчиларни етти ва олти соатлик иш кунига ўтказишнинг ҳамда иш ҳақи тўлашни тартибга солишнинг конкрет муддатларини белгилаб берадилар.

Шу мақсадда Халқ хўжалиги кенгашлари ва корхоналарнинг раҳбарлари қисқартирилган иш кунига ўтказилаётган ҳар бир корхона бўйича янги техникани ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилишни, ишлаб чиқариш процессларининг механизациялаштирилиши ва автоматлаштирилишини, корхоналарнинг бир меъёрда ишлашини, кўмакчи цехларда ва ёрдамчи ишлаб чиқаришларда меҳнатнинг ташкил этилишини яхшилашни, иш вақтининг нобуд бўлишини камайтиришни, шунингдек ортиқча штатларни йўқотишни ва бошқарув аппарати сақлаш учун бўладиган харажатларни камайтиришни таъминлайдиган техника, хўжалик тадбирларини ва ташкилий тадбирларни ишлаб чиқиб амалга оширишга мажбурдирлар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС партия ва касаба союз ташкилотларига меҳнат унумдорлигини оширишга ва ишлаб чиқаришнинг мавжуд резервларидан фойдаланишга, ишчиларнинг ишлаб чиқариш малакасини оширишга ва меҳнат шароитини яхшилашга қаратилган техника, хўжалик тадбирларини ва ташкилий тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда актив катнашиш; шу тадбирларни ишчиларнинг йиғилишларида, ишлаб чиқариш кенгашларида ва конференцияларида муҳокама қилишни уюштириш; шу қарорнинг аҳамиятини меҳнаткашларга тушунтириш, ишчиларни ва инженер-техник ходимларни етти ва олти соатлик иш кунига ўтишга ҳамда ишчи ва хизматчиларга иш ҳақи тўлашни тартибга солишга доир ташкилий-техника тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга кенг равишда жалб қилиш ҳамда бу ишда шошма-шошарликка ва расмиятчиликка йўл қўймай бу ишнинг амалга оширилиши устидан систематик контроль ўрнатиш вазифасини топширдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС оғир саноатнинг бир қанча етакчи тармоқларида ишчи ва хизматчиларни қисқартирилган иш кунига ўтказиш ва иш ҳақи тўлашни тартибга солиш меҳнаткашларнинг активлигини ва ижодий ташаббусини тағин ҳам юқори кўтаради ва мамлакатимиз халқ хўжалигини янада ривожлантириш ҳамда меҳнаткашларнинг фаровонлигини яхшилаш соҳасида КПСС XX съезди томонидан қўйилган вазифаларнинг тағин ҳам муваффақиятлироқ бажарилишини таъминлайди, деб ишонч билдирдилар.

Москва В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллигини нишонламоқда

Бутун совет халқи билан, бутун прогрессив инсоният билан бирга москваликлар Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 88 йиллигини нишонламоқдалар.

21 апрелда Москва районларида бу шонли кунга бағишланган тантанали мажлислар бўлиб ўтди.

Пойтахт районларида тантанали мажлислар

Марказий транспорт театрида Бауман райони меҳнаткашларининг вакиллари тўпландилар. Мажлисда КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг раиси П. Г. Москатов доклад қилди.

Дзержинский районидаги партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари Совет Армияси Марказий театрида тантанали мажлисга тўпландилар. Улар СССР Министрлар Советининг Меҳнат ва иш ҳақи масалалари бўйича Давлат комитети раиси А. П. Волковнинг докладини тингладилар.

Щербаков райони меҳнаткашлари йиғилишида КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари И. Т. Марченко, Сталин райони меҳнаткашлари йиғилишида академик М. Б. Митин доклад қилди.

(ТАСС).

Лениннинг иши яшайди ва ғалаба қилади!

ССР Иттифоқи Большой театрида тантанали мажлис

ССР Иттифоқининг Большой театри. Бу ерда бўлиб ўтган партия съездлари ва конференцияларида йўлбошчининг илҳомлантирувчи нутқлари янграган. Бу залда ҳар йили партия, совет ва жамоат ташкилотларининг улуғ йўлбошчи туғилган кунга бағишланган тантанали мажлислари ўтказиб турилади. Кеча театрнинг партер ва ярусларини пойтахт ишчилари синфининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, Москва атрофидаги колхозчилар, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти жангчилари, ёшлар билан лиқ тўлди. Чехословакия Республикасининг Москвада бўлган ташқи ишлар министри Вацлав Давид ҳам мажлисда иштирок қилмоқда.

Саҳна тўрида ғоят катта Қизил байроқ фонида В. И. Лениннинг катта скульптура портрети ва «1870—1958» деб ёзилган рақамлар, Иттифоқчи Совет Социалистик Республикаларнинг 15 байроғи халқлар дўстлигининг символи бўлиб турибди. Жанговар байроқлар ёнида — Совет Армияси жангчиларининг фахрий қоровули саф тортган. Ҳаммаёқ гуллар билан безанган. Юзларча электр лампочкаларидан: «Яшасин ғолибона ленинизм байроғи!» деган оташин чақириқ сўзлари ёзилган.

Кеч соат 6. Президиумда А. Б. Аристов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, М. А. Суслов, Н. С. Хрущчев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, А. Н. Косигин ўртоқлар пайдо бўладилар. Улар билан бир қаторда президиумдан Ленин гвардиясининг ветеранлари, кекса большевиклар А. В. Артюхина, В. А. Карпинский, О. П. Ногина, С. Ф. Федотов ва бошқалар жой оладилар. Залда тўпланган кишилар Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларини, кекса большевикларни гулдурос, давомли қарсаклар билан табриклайдилар, ҳамма ўрнидан туради.

КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. С. Хрущчев қисқа кириш сўзи билан тантанали мажлисни очади. У бундай дейди:

Ўртоқлар!

Бугун бутун совет халқи, бутун прогрессив инсоният улуғ киши ва мустаҳкам революционер қаҳрамон большевиклар партиясининг толмас ташкилотчиси ва йўлбошчиси, меҳнаткашларнинг жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси, ишчилар синфи, бутун дунё халқ оммасининг ўлмас устози Владимир Ильич Лениннинг туғилган кунини нишонламоқдалар.

Қудратли рус дарёси Волга қирғоғида, Симбирск шаҳрида Ленин туғилган кундан буён саксон саккиз йил ўтди. Ўша вақтдаги Россия чор самодержавиеси ва капиталистик асорат музлари исканжасида қисилиб қолган Волгани эслатар эди.

Владимир Ильич ўзининг бутун кучини, бутун гўзал ҳаётини сўнгги нафасигача халқни озод қилиш учун, социализм ғалабаси учун курашга бағишлади. Марксизмнинг мустаҳкам қоидаларига асосланиб, Ленин ишчилар синфининг бу ғолибона таълимотини ривожлантирди. Марксизм-ленинизм миллион-миллион кишиларнинг онгига сингиб, замонамизнинг жуда улуғ кучи бўлиб қолди.

Бу таълимотга амал қилиб Россия пролетариати ўзининг жанговар авангарди — Коммунистик партия бошчилигида, революция йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин бошчилигида 1917 йил октябрда социалистик ўзгариш қилди. Халқнинг ўзи ҳокимиятни ўз қўлига олди. Октябрь социалистик революцияси инсоният тарихида янги давр очиб берди.

Ленин таълимотига амал қилиб, совет халқи социализм қурди ва ўзининг асл мақсади — коммунизм сари дадил қадам ташлаб бормоқда.

Бутун дунёда социализм кучлари тўхтовсиз ўсиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозирги вақтда планетамиздаги қарийб бир миллиард киши жаҳонда ягона социалистик лагерни ташкил этган социалистик мамлакатларда яшамоқда.

Ленинизм давримизнинг байроғи, халқларнинг озодлик ва бахт-саодат учун, порлоқ келажак учун олиб бораётган курашида илҳомлантирувчи таълимот бўлиб қолди. Ленин халқларнинг қалбида яшайди.

Қадрдон ўртоқлар, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 88 йиллигига бағишланган тантанали мажлисини очиқ деб эълон қилишга ижозат берингиз.

КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, партия Марказий Комитетининг секретари ўртоқ П. Н. Поспелов «Ленинизм—коммунизм тантанаси учун курашнинг енгилмас байроғи» деган темада доклад қилди.

Докладчи ўз докладининг охирида совет халқи ва Коммунистик партия шарафига, ленинизм байроғи остида курашаётган ва ғалаба қилаётган барча халқлар ва партиялар шарафига табрик сўзлари айтади.

Тантанали мажлис ёпиқ деб эълон қилинади. Залда партия гимни «Интернационал» нинг кучли садолари янграйди. Бу гимнни мажлис қатнашчилари баланд руҳ билан айтадилар.

Мажлис охирида катта концерт қўйиб берилди. (ТАСС).

К. Е. Ворошиловнинг Польша Халқ Республикасида бўлиши

ВАРШАВА, 22 апрель. (ТАСС). Бугун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари Польша тўқимачилик саноати маркази — Лодзь шаҳрига жўнаб кетдилар.

Мўғулистон Буюк Халқ Хурали делегацияси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди

Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хўролининг Раиси Ч. Сурэнжав бошчилигида Тошкентга келган Мўғулистон парламент делегацияси 22 апрелда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳузурида бўлди.

Ш. Р. Рашидовга ва унинг орқали бутун ўзбек халқига мўғул халқи номидан, жумладан, Буюк Халқ Хўроли депутатлари номидан қизғин салом топшириб, делегация бошлиғи Мўғулистонда халқ хўжалигининг барча тармоқларини ва маданиятни юксалтириш соҳасида қилинаётган катта ишлар тўғрисида сўзлаб берди. Мўғул халқи, деди Ч. Сурэнжав, Совет Иттифоқи томонидан ўзига кўрсатилаётган қардошларча беғараз ёрдамини жуда қадрлайди, тинчликни мустаҳкамлаш, янги уруш хавфининг олдини олиш учун Совет ҳукумати томонидан кўрилаётган тадбирларни тамомила қўллаб-қувватлайди. Мўғулистон меҳнаткашлари Совет Иттифоқининг ядро қуроли синовларини бир ўзи тўхтатиши тўғрисида СССР Олий Совети томонидан қабул қилинган қарорни якдиллик билан маъқулладилар.

Дўстона суҳбат давомида Ш. Р. Рашидов меҳмонларни Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг ривожланиши билан таништирди ҳамда совет ва мўғул халқлари ўртасидаги дўстлик бундан буён ҳам иккала мамлакат манфаатлари йўлида, бутун жаҳонда тинчлик манфаатлари йўлида мустаҳкамлана беради ва ривожланади, деб ишонч билдирди.

Мўғулистон делегацияси билан бирга Мўғулистон Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси С. Бата ҳам бор эди. Суҳбатда Ўзбекистон ССР Олий Совети Раиси О. Ҳакимов, СССР Олий Совети депутати И. П. Бойцов, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Республика Олий Совети президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Ж. К. Хўжаев ҳозир бўлдилар.

«Барҳаёт Ленин»

Ҳужжатли фильмлар Марказий студияси В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллигига атаб «Барҳаёт Ленин» фильмини чиқарди. Бу фильм бундан аввал кўрсатилиб келган «В. И. Ленин ҳақида киноҳужжатлар» картинасининг янги таҳрири бўлиб, тарихий киноматериаллар билан тўлдирилгандир. (ТАСС).

Мўғулистон Буюк Халқ Хуралининг делегацияси Тошкентга келди

СССР Олий Советининг таклифига мувофиқ дўстлик визити билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали делегациясини 22 апрелда Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари самимий ва хурсандчилик билан кутиб олдилар.

Делегация аъзолари тушган самолёт келишига Мўғулистон Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган аэродромга меҳнаткашларнинг кўп вакиллари тўпландилар. Меҳмонларни кутиб олиш учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси О. Ҳакимов, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари М. Абдураззоқов, республика Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари Р. Ғ. Ғуломов, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Ф. Хўжаев, республика министрлари С. О. Азимов, В. С. Содиқова, СССР Олий Совети депутати Н. А. Игнатова, республика Олий Советининг депутатлари Х. Р. Мусахонова, И. Раҳимов, К. Р. Рузметов, Ж. К. Хўжаев, С. С. Черник, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов, Ўзбекистон телеграф агентлигининг масъул раҳбари Р. С. Саҳибоев, «Ўзбекистони сурх» газетасининг редактори А. Ҳакимов, Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Ш. К. Ширинбоев ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари ҳамда журналистлар келдилар.

Мўғулистонлик меҳмонларни Москвадан олиб келувчи «ТУ-104» реактив самолёт соат 10 да аэродромга қўнди. Аэродромдагилар делегация раҳбари—Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали Раиси Ч. Сурэнжавни ва делегация аъзолари—депутатлар Д. Шарав, Ж. Ням, В. Агвансодов, Д. Арьл, А. Дулмааларни қарсаклар билан кутиб олдилар. Айни бир вақтда Мўғулистон Халқ Республикасининг СССР даги элчиси С. Бата, Мўғулистон Халқ Республикаси ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Л. Тойв ҳам Тошкентга келдилар.

Меҳмонларнинг ССР бўйлаб қилаётган сафарида уларга ҳамроҳ бўлган СССР Олий Совети депутати И. П. Бойцов, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари меҳмонлар билан бирга Тошкентга келдилар.

Меҳмонларга гуллар тақдим этилди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси О. Ҳакимов меҳмонларни Ўзбекистон Олий Совети ва ҳукумати номидан табриклади.

— Барча совет кишилари билан бирга Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам, — деди у, — мўғул халқининг социалистик қурилиш соҳасидаги муваффақиятларини хурсандчилик билан кузатмоқдалар ҳамда Мўғулистон Халқ Республикаси меҳнаткашларига ўз мамлакатининг экономикаси ва маданиятини юксалтиришда янги муваффақиятларни қўлга киритишларини чин кўнгилдан истайдилар.

Биз сизларни республикамиз меҳнаткашларининг ҳаёти билан, муваффақиятларимиз билан таништиришга, ўз тажрибамизни сизлар билан баҳам кўришга хурсандмиз.

Яшасин ва яшнасин мўғул ва совет халқларининг абадий, бузилмас дўстлиги!

Хуш келибсиз, азиз дўстлар!

Мўғулистон ҳукумат делегациясининг бошлиғи Ч. Сурэнжав микрофон олдига келади.

Азиз ўртоқлар! — дейди у.

Мен сизларни ва сизлар орқали Совет Ўзбекистонининг дўстона халқини қизғин табриклаш ҳамда унга мўғул халқи номидан энг самимий саломларни ва энг яхши тилакларни топшириш билан ғоят шодман. Биз сизларнинг ҳамиша гуллаб турган пойтахтингиз — Тошкент шаҳрига келиш бахтига муяссар бўлганлигимизга жуда хурсандмиз.

Совет ҳокимияти давридагина ўзбек ва мўғул халқлари ўртасида азалдан мавжуд бўлган алоқаларни янгидан тиклабгина қолмай, балки шу билан бирга бу алоқаларни муваффақиятли равишда ривожлантириш; бу алоқаларда халқларимиз манфаатлари йўлидаги ҳамкорликнинг янгидан-янги формаларини қўлланиш учун кенг имкониятлар вужудга келганлиги қувончли бир ҳолдир. Биз шу нарсани таъкидлаб ўтиш билан бахтиёрмизки, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг Мўғулистонда икки марта бўлиши халқларимиз ўртасидаги дўстликни ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга бўлди.

Биз аминмизки, бизнинг Ўзбекистонга қилган сафаримиз мўғул ва ўзбек халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва маҳкам ҳамкорликни янада ривожлантириш ва кучайтириш ишига хизмат қилади.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг коммунистик жамият қурилишида катта муваффақиятларга эришувларини чин кўнгилдан тилайман.

Яшасин Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси!

Улуғ совет халқига шон-шарафлар бўлсин!

Яшасин мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги мустаҳкам, традицион дўстлик!

* * *

Куннинг иккинчи ярмида Мўғулистон парламент делегацияси Янгийўл районидаги Сталин номли колхозга борди.

Меҳмонлар қишлоқ хўжалик артелининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Ортиқов билан узоқ суҳбатда бўлдилар. Делегация аъзоларига артелнинг хўжалиги кўп тармоқли эканлигини ҳамда хўжаликни кенг механизациялаш ва фан муваффақиятларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиши асосида ўз кўрсаткичларини тўхтовсиз яхшилаб бораётганлигини айтиб бердилар. Колхоз тузилган вақтдан буён пахта ҳосилдорлигини олти баравар ошириб, уни 32-35 центнерга, айрим бригадалар бўйича эса 40 центнерга етказган. Чорвачилик маҳсулдорлиги ҳам кескин равишда оширилган.

Меҳмонлар бешинчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессиясида қабул қилинган «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида»ги Қонун қандай амалга оширилаётганлиги билан жуда қизиқдилар. Колхознинг МТСдан 54 трактор олганлигини билганларидан кейин, улар бу тадбирнинг колхоз турмушига қандай ўзгаришлар киритганлигини сўзлаб беришни илтимос қилдилар. А. Ортиқов айтдики, колхоз техникани ўз ихтиёрига қабул қилиб олганидан кейин дала ишларини комплекс механизациялаштиришга ҳаракат қилмоқда, колхозчиларнинг меҳнат унумдорлигини анча оширишни, қишлоқ хўжалик маҳсулотининг таннархини анча камайтиришни мўлжалламоқда.

Тўртинчи трактор-далачилик бригадасининг участкаларидан бирида делегация аъзолари режасими билан квадрат-уялаб чигит экаётган механизаторларнинг иши билан танишдилар.

Меҳмонлар колхоз чорвадорларининг иш тажрибаси билан қизиқдилар. Чорвадорлар ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни ўрта ҳисобда йилига уч ярим минг литрга етказганлар. Сутчилик фермасида делегация аъзолари бу ерда молларни парвариш қилиш методлари билан, кўп меҳнат талаб қиладиган процессларнинг механизациялаштирилиши билан ҳам қизиқдилар. Меҳмонларнинг ҳар бир сигирдан кўп сут соғиб олинишига асосан нима сабаб бўлди, деб берган саволига ферма мудири А. Сиддиқов бундай деб жавоб берди:

— Маккажўхори бизга кўп ёрдам берди. Чорвачилик маҳсулдорлигининг ўсишига ана шу маккажўхори сабаб бўлди.

Делегация шарафига колхоз правлениеси зиёфат берди. Зиёфат жуда самимий ва дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

ЛЕНИНИЗМ—КОММУНИЗМ ТАНТАНАСИ УЧУН КУРАШНИНГ ЕНГИЛМАС БАЙРОҒИ

Москвада, В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда ўртоқ П. Н. ПОСПЕЛОВнинг доклади

Ўртоқлар! Бутун совет халқи ва бутун дунё меҳнаткашлари революция доҳиси, меҳнаткаш инсониятнинг улуғ устози ва дўсти Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 88 йиллигини нишонламоқда. Ленин мамлакатимиз ишчилар синфининг қаҳрамон авангарди бўлган Коммунистик партияга асос солди, уни камол топтирди ва чиниқтирди. Ленин бошчилигидаги Коммунистик партия раҳбарлигида Улуғ Октябрь социалистик революцияси амалга оширилди ва ишчилар билан деҳқонларнинг жаҳонда биринчи социалистик давлати — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи барпо қилинди.

Ленин революциянинг йўлларини зийраклик билан кўрди; Ленин синфий кучларнинг нисбатини ва ҳар қайси тарихий пайтнинг хусусиятларини илмий марксизм асосида анализ қилиб, партиянинг стратегияси ва тактикасини белгилаб берди. Ленин революцион курашга уйғонаётган халқларнинг, юз миллионлаб кишиларнинг қаёққа, қайси йўл билан боришини олдиндан кўриб турди, инсониятнинг келажак тақдирини олдиндан кўрди. Ленин ер юзидаги аҳолининг кўпчилиги вақти келиб империализмга қарши ҳаракатга қўзғолади ва шу жиҳатдан олганда социализмнинг узил-кесил ғалабаси тўла равишда ҳамда ҳеч сўзсиз таъминланади, деб кўрсатиб берди.

Ленин оппортунизмга, марксизмни ревизия қилувчи ревизионистларга, марксизм принципларидан, синфий, пролетар нуқтаи назари ва сиёсатидан чекинувчи кишиларга нисбатан муросасиз бўлди. Ленин жуда улуғ принципиаллик кўрсатиш билан бир вақтда сиёсатда, тактикада ажойиб равишда эпчиллик кўрсатди. Ленин, большевикларнинг принципиал масалаларда қаттиқ туриши, ён бермаслиги учун душманлар уларни «қаттиқ тошдек кишилар» деб айтганликлари бежиз эмас, деган эди. Лекин большевиклар ҳеч қачон «ўжар» бўлган эмаслар, фикр турғунлигига мубтало бўлган эмаслар. Коммунистик партия тарихий вазиятдаги ўзгаришларни, айниқса тарихнинг бурилиш пайтларида баъзан янги, дадил қарорлар қабул қилинишини қатъий равишда талаб қиладиган янги конкрет шароитларни ҳисобга ола билди ва ҳисобга ола билади.

Ленин марксизм таълимотини янги давр, империализм ва пролетар революциялари даври шароитида доҳиёна ривожлантирди, бу таълимотни янги, жуда муҳим хулосалар ва қоидалар билан бойитди, социалистик революция, социализм ва коммунизм қуриш назариясини ишлаб чиқди.

Ленин миллион-миллион меҳнаткашлар оммасининг революцион тажрибасини илмий асосда, назарий умумлаштиришнинг, омма тажрибаларига, омманинг янги, социалистик ҳаёт яратишдаги ташаббускорлигига таяна билишнинг улуғ намуналарини кўрсатиб берди.

Ленинизм — жаҳонни революцион тарзда ўзгартириш тўғрисидаги абадий барҳаёт, жонли ва ривожланиб борувчи таълимотдир. Социалистик революциянинг ва социалистик жамият қуришнинг ленинча назарияси жуда улуғ ғалабаларини тантана қилмоқда. Ҳозирги кунда марксизм-ленинизм идеялари юз миллионлаб одамларнинг онгига сингиб кетди ва тарихнинг жуда катта моддий кучи, ҳаракатлантирувчи улуғ кучи бўлиб қолди. Ўлиб бораётган капитализм ҳимоячилари ва ҳомийларининг марксизм-ленинизм идеяларининг ўсиб бораётган таъсирига путур етказиш, ёки бу таъсирни лоақал бўшаштириш йўлидаги уринишлари бутунлай беҳуда уринишлардир.

Ленинизм таълимоти яшамоқда ва енгмоқда; бу таълимотни партиямиз, коммунистик ва ишчи партияларнинг бутун улуғ, яқдил қардошлик оиласи ижодий равишда қўллаб келмоқда ва ривожлантирмоқда.

Ленинизмнинг улуғ байроғига, пролетар интернационализми байроғига содиқлик — социализм кучларининг манбаидир ва жаҳоншумул тарихий ишимизнинг енгилмаслигини таъминлайдиган мустаҳкам гаровдир!

1. Социалистик революция ва коммунизм қуриш ленинча назариясининг тантанаси

Марксизм-ленинизм таълимоти одамнинг одам томонидан эксплуатация қилинишини тугатишдан иборат бўлган, социал ва миллий зулмдан холи янги жамият, кризислар ва урушларни билмайдиган, «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга эҳтиёжига яраша» деган улуғ коммунистик принципни амалга оширадиган жамият барпо қилишдан иборат бўлган ўзининг тарихий вазифасини англаб олган ишчилар синфининг идеологиясидир.

Маркс, капиталистик жамият барпо бўлиши, ривожланиши ва ҳалок бўлишининг иқтисодий қонунларини кашф қилди, пролетариатнинг улуғ тарихий вазифаси капитализмнинг гўркови бўлишдан иборат эканлигини кўрсатиб берди. Ленин, капитализмнинг охирги, империалистик босқичида унинг ривожланиши ва ҳалок бўлиши қонунларини очиб берди. Ленин, капитализм ривожланишининг мана шу юқори босқичида социалистик жамиятга ўтиш учун моддий, техникавий шарт-шароит объектив равишда тайёрланишини кўрсатиб берди. Шу билан бир вақтда, империализм беҳисоб исрофгарчилик ва ишлаб чиқарувчи кучларнинг вайрон қилиниши демакдир, империализмнинг ижтимоий системаси, капиталистик монополияларнинг энг кўп фойда олишга, жаҳонга ҳукмрон бўлишга интилишлари натижасида туғиладиган урушларда бир неча ўн миллионлаб одамларнинг қирилиши демакдир.

Ленин, империализм даврида капитализм иқтисодий ва сиёсий ривожланишининг нотекислиги тўғрисидаги қонунни кашф қилди. Шу қонунга кўра, айрим капиталистик мамлакатлар бошқа капиталистик мамлакатларга қараганда тезроқ ривожланади; капиталистик монополияларнинг турли группалари ўртасида қутуриб қилинаётган рақобат кескинлашади; жаҳонни қайта тақсимлашга интилиш вужудга келади, империализм туғдирган урушлар бўлиб туради. Бироқ, ўн миллионлаб одамларни қирадиган ва хонавайрон қиладиган бу урушлар капиталистик монополияларга бойлик келтиради, чунки улар шу урушда беҳад фойда орттирадилар. Шу билан бирга биринчи жаҳон урушининг ҳам, иккинчи жаҳон урушининг ҳам объектив натижаси шу бўлдики, шу урушлар сабабли жаҳон империализм системасининг умумий фронти заифлашди, империализмнинг барча ички зиддиятлари янада кўпроқ кескинлашди, империализмнинг энг заиф бўғинларида унинг фронтини ёриб ўтиш имконияти вужудга келди. Империализмнинг заифланиши натижасида социализмнинг дастлаб бир неча мамлакатда, ёки ҳатто алоҳида олинган бир мамлакатда ғалаба қилиш имконияти вужудга келди.

1917 йилда Россия империализм системасидаги энг заиф звено бўлиб қолган эди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалаба қилганлиги социалистик революция тўғрисидаги Ленин назариясини тасдиқловчи ёрқин далил бўлди, Россия революцион ишчилари ва деҳқонларининг Ленин ва ленинчи партия раҳбарлигида қилган жуда катта қаҳрамонлиги бўлди.

«...биз, — деган эди Владимир Ильич,— Совет давлатини қура бошлаш, шу билан бутун жаҳон тарихининг янги даврини... бошлаш бахти бизга муяссар бўлганлиги билан фахрланишга ҳақлимиз ва шу билан фахрланамиз». (В. И. Ленин, Асарлар, 33 том, 37 бет).

Россия жаҳон империализми занжиридаги энг заиф ҳалқа эди. Шу билан бирга Россия революцион пролетариатнинг жаҳон фронти занжиридаги энг бақувват ҳалқа эди. Революцион ҳаракатнинг маркази XX асрнинг бошидаёқ Россияга кўчиб ўтган эди. Биринчи рус революциясиёқ Россиянинг қаҳрамон ишчилар синфини тарихнинг бориши туфайли, объектив равишда бутун халқаро революцион ҳаракат авангарди қилиб қўйган эди. Ғарбий Европада эса, ишчилар ҳаракатида реформизм устунлик қилиб қолган эди, шу сабабли у ердаги ишчилар ҳаракати ғоявий жиҳатдан заифланиб, сиёсий жиҳатдан қуролсизланиб қолган эди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш ва амалга ошириш даврида Ленин партияси турли революцион ҳаракатларни: пролетариатнинг Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун бўлган социалистик ҳаракатини; империализмга қарши тинчлик учун умумдемократик ҳаракатни; деҳқонларнинг ер учун революцион-демократик ҳаракатини; Россия халқларининг миллий озодлик ҳаракатини бирлаштириб, битта умумий қудратли революцион оқимга солиб юбора олди. Мана шу турли оқимларнинг битта умумий жуда катта революцион оқим бўлиб қўшилиши Россиядаги капитализмнинг тақдирини тезда ҳал қилди.

1917 йил Октябридаги Улуғ социалистик революция ўз ривожланишининг биринчи ойларида энг қонсиз революция бўлди. Мана шунинг ўзи пролетар революциясининг кучини ва пролетариатнинг ниҳоят даражада инсонпарварлигини кўрсатди.

Ағдарилган эксплуататор синфлар жаҳон империализмининг ёрдами билан Совет ҳокимиятига қарши контрреволюцион исёнлар ташкил этиб, террор қилишга, одамларни ўлдиришга, портлатишлар ташкил қилишга ўтганларидан кейин, империалистлар мамлакатимизда капиталистлар ва помешчикларнинг ҳокимиятини тиклаш мақсадида «14 давлат юришини» ташкил этганларидан кейин, шиддатли граждан уруши ҳамда интервенциячиларга қарши озодлик, революцион, ватанпарварлик уруши авж олиб кетди. Бу урушнинг натижаларини эскиликка қайтишни истамаган, Ленинчи Коммунистик партия раҳбарлигида курашаётган қаҳрамон халқнинг чинакам революцион иродаси ва мислсиз ғайрати ҳал қилди.

Империалистлар Совет республикасини ҳарбий куч билан бўғиб ташлашни уддалай олмасликларини очиқ ва равшан кўрганларидан кейин, мамлакатимизни жон-жаҳдлари билан хонавайрон қилиш йўлини тутдилар. Ленин 1923 йилда капиталистик давлатларнинг мана шу стратегия планини қуйидагича тавсифлаб берди: «бу давлатлар, чунончи, биз Россияда революцион тузумни ағдара олмасак ҳам, ҳар ҳолда унинг социализмга томон тараққий этишини қийинлаштирамиз, деб тахминан шундай мулоҳаза қилдилар... Натижада улар ўз вазифаларини чала ҳал қилдилар. Улар революция вужудга келтирган янги тузумни ағдара олмадилар, лекин бу тузумга социалистларнинг олдиндан айтганларини ростга чиқарадиган қадамни дарҳол қўйишга, унга ишлаб чиқариш кучларини жуда тезлик билан тараққий эттиришга, социализмнинг таркиб топишини таъмин этадиган барча имкониятларни тараққий эттиришга, социализмнинг гигант кучларга эга эканлигини ва энди инсоният тараққиётнинг янги даврига, жуда улуғ имкониятларни вужудга келтирувчи даврга ўтганини ҳаммага ва ҳар бир кишига яққол ва равшан исбот этиб берадиган қадамни қўйишга йўл бермадилар». (В. И. Ленин, Асарлар, 33 том, 522 бет).

Хўжаликнинг урушдан олдинги даражасини тиклаб олишимизга камида 7-8 йил вақт керак бўлди, шундан кейингина, беш йилликлар даврида биз техника-иқтисодий жиҳатдан илғор бўлган бошқа мамлакатларга етиб олмоқ учун жуда катта қадамлар ташлаб олға бордик.

Империалистик уруш ва интервенция сабабли вужудга келган вайронликка қарши курашда Совет ҳокимиятининг биринчи йилларида мамлакатимиз жуда катта қийинчиликларни енгишга мажбур бўлди, капитализм малайлари ва ҳимоячилари, ҳамма турдаги реформистлар ва ревизионистлар мамлакатимиз бошига тушган мана шу жуда катта қийинчиликлардан кенг фойдаландилар. Биринчи жаҳон уруши тамом бўлганидан кейин Европада капитализмнинг аҳволи жуда беқарор бўлиб қолди. Капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг анча қисми жаҳон уруши ва урушдан кейинги вайронлик учун империалистик ҳукуматларнинг жавобгар эканлигини тушунар эди. Венгрияда, Германияда, Польшада, Югославияда, Болгарияда, Финляндияда, Австрияда ва бошқа мамлакатларда ғоят кучли революцион ҳаракатлар рўй берди. Лекин реформистлар ва марксизмни ревизия қилувчилар капитализмнинг ғарқ бўлиб бораётган кемасини қутқариб қолиш учун ҳамма чораларни кўрдилар. Германиядаги ўнг социал-демократлар Вильгельм офицерлари ва генераллари билан тўғридан-тўғри иноқлашиб, Германиядаги революцияни бостиришга ёрдам бердилар. Реформистлар Ғарбий Европа пролетариатини «революция машаққатлари кўп бўлади» деб чўчита бердилар, капитализмни «яхшилаш» мумкин, капитализмнинг тинч эволюция қилиши йўли билан социализмга ўтиш мумкин, деб исбот қилишга уриндилар.

Улар Россия ишчилари ва деҳқонлари қаҳрамонона курашиб тугатаётган қийинчиликлардан, вайронликдан хоинона фойдаландилар, шу қийинчиликларнинг ҳаммаси революциянинг натижаси эмас, балки аввало урушлар ва интервенциянинг натижаси эканлиги тўғрисида атайин ёвузлик қилиб оғиз очмадилар. Каутский сингари ренегатлар ва реформистлар Ғарбий Европа ишчиларига мурожаат қилиб, уларга қуйидаги каби гапларни айтдилар: «Совет Россиясига бир қаранг: революция нақадар катта қурбонлар ва маҳрумликлар, нақадар вайронлик келтираётганлигини кўраяпсизми. Аста-секин демократлашиб, социализмга айланиб кетадиган капитализмни сақлаб қолиш яхшироқ бўлмайдими. Революция қилмасдан, революцион кураш олиб бормасдан ва ишчилар синфининг сиёсий ҳукмронлигини ўрнатмасдан ҳам, эволюция йўли билан социализмга ўтиш мумкин-ку». Бироқ марксизмни ревизия қилувчилар ва капитализмнинг малайлари бўлган ҳар қандай реформистлар ишчилар синфини пролетар революциясининг қийинчилиги кўп бўлади, деб ҳар қанча қўрқитсалар ҳам, тарих капитализмни сақлаб қолиш «машаққатлари» пролетар революциясининг қийинчиликларига қараганда анча катта эканлигини кўрсатди. Империализм капитализмни «демократлаштириш» ўрнига, фашизм сингари қонхўр ва мудҳиш бир нарсани вужудга келтирди. Агар Европанинг баъзи саноат мамлакатларида революцион вазият мавжуд бўлиб турган 20-йилларда революция ғалаба қилиб қарор топганида эди, фашизм вужудга келмаган бўлур эди, инсониятга биринчи жаҳон урушига қараганда ҳам чексиз кўп кулфатлар ва қурбонлар келтирган иккинчи жаҳон уруши ҳам бўлмаган бўлур эди.

Биринчи жаҳон уруши сингари иккинчи жаҳон уруши ҳам жаҳон империализми системасининг зиддиятлари натижасида вужудга келди. Энг катта капиталистик давлатлар— Англия, Америка Қўшма Штатлари —гитлерчилар агрессиясини Шарққа, жаҳонда биринчи социализм мамлакатига қарши сурбетларча йўлламоқчи бўлиб, фашизмдан «коммунистик хавфга қарши Европанинг ишончли посбони» тариқасида фойдаланмоқчи бўлиб, фашистлар Германиясини қуроллантиришга ўз вақтида актив ёрдамлашдилар. Лекин бу «ишончли посбон» аввало ўзини қуроллантирган давлатларга қарши ҳужум қилди. Немис фашизми деярлик бутун Европа қитъасини босиб олди, Европа халқлари бошига мисли кўрилмаган кулфат ва азоблар солди. Социализм мамлакатининг улуғ қудрати ва қаҳрамонлигигина, Коммунистик партиямизнинг узоқни кўрувчи ленинча доно сиёсатигина инсониятни фашистлар асоратига батамом тушиб қолиш хавфидан қутқариб қолди. Совет Иттифоқи гитлеризмга қарши коалицияда қатнашган ўзининг иттифоқчилари билан биргаликда немис фашизмини ва япон милитаризмини тор-мор келтирди. Совет халқи Улуғ Ватан урушида жуда кўп қурбонлар ва талофатлар берди. Совет халқининг Ватан уруши йилларида кўрган умумий моддий зарари, ҳарбий харажатлари ва сарф бўлган даромадларининг ўзигина 2569 миллиард сўмдан иборат жуда катта маблағни ташкил қилади. Бу эса, 485 миллиард долларга баравар келади, ваҳоланки Америкадаги баъзи экономистларнинг қилган ҳисобларига қараганда, Америка Қўшма Штатларининг бутун миллий бойлиги 1949 йилда 898 миллиард долларни ташкил қилган. Агар шу жуда катта маблағлар тинч қурилишга сарфланганида эди бизнинг мамлакатимиз саноатининг энг муҳим тармоқларидаги ишлаб чиқариш даражаси жиҳатидан ҳозирнинг ўзидаёқ Америка Қўшма Штатларига яқинлашиб қолган бўлур эди.

Ҳар қандай капиталистик мамлакат шундай оғир талофатга учраганида бир қанча ўн йиллар давомида ўзини ўнглаб ололмаган бўлур эди. Фақат Совет Иттифоқигина социалистик ижтимоий тузумнинг, планли хўжалик системасининг устунликлари, меҳнаткашлар халқ хўжалигини юксалтиришга ғоят манфаатдор бўлганликлари туфайли вайрон қилинган ҳамма нарсаларни тиклаб олибгина қолмасдан, шу билан бирга урушдан олдинги даврдагига нисбатан анча олға кетди. Социализм душманларининг, Совет Иттифоқининг коммунизм сари ривожланиши анча вақтгача тўхтаб қолади, бу билан социализм ва коммунизм идеяларининг ўзига тортувчи кучи заифланади, деб қилган умидлари барбод бўлди.

Жаҳондаги биринчи социализм мамлакати барпо бўлганидан бери ўтган 40 йил ичида катта муваффақиятларга эришганлигини инкор қиладиган экономист ёки сиёсатчи ҳозирги кунда буржуа мамлакатларида топилмаса керак. Буржуа адиблари Ленинни «Кремлдаги хаёлпараст» деб атаб юрган вақтлар, бутун буржуа матбуоти 30 йилларнинг бошида биринчи беш йиллик барбод бўлади деб фолбинлик қилган вақтлар алла қачонлар ўтиб кетди. Совет халқи мамлакатимизнинг биринчи беш йилликлар даврида вужудга келтирилган индустриал қувватига, колхоз тузумига таяниб жуда катта қаҳрамонлик кўрсатганлиги натижасида Совет Иттифоқи фашизм устидан ғалаба қозонганидан кейин социалистик ижтимоий тузумнинг мўъжизали кучи бутун дунё олдида яққол намоён бўлди. Ернинг Совет Иттифоқида қурилган иккита сунъий йўлдоши биринчи бўлиб Космосга учиб, инсоннинг табиатни забт этиш тарихида янги давр очганлиги социалистик фаннинг ва социалистик техниканинг чинакам тантанаси бўлди, социалистик фан ва техниканинг капиталистик фан ва техникадан устунлигини яққол ва очиқ исбот қилди.

Мамлакатимиз интервенциячилар ва оқгвардиячилар устидан ғалаба қозонганидан кейин хўжаликни тиклаш ишида биринчи қадамлар қўяётган вақтдаёқ Ленин комил ишонч билан бундай деган эди:

«Биз бошқа давлатларга улар ҳатто хаёл ҳам қилмаган даражада тезлик билан етиб оламиз».

Ленин яна бундай деган эди:

«Муддат нима эканлигини биз билиб олдик... Ҳар қандай ўзгаришларнинг фантастик тезлик билан юз беришига бизда ҳеч бир киши ишонмайди, лекин ҳақиқий тезликка, тарихий тараққиётнинг, унинг бўлиб ўтган ҳар бир даврига нисбатан эришилган тезликка, — ҳаракатга чинакам революцион партия раҳбарлик қилганида, бундай тезликка биз ишонамиз ва биз ҳар қандай қилиб бўлса ҳам шундай тезликка эришамиз». (Ленин, Асарлар, 33 том, 406).

Партиямиз, социализм ва коммунизм қурувчи қаҳрамон халқимиз Ленин умидларини тўла равишда рўёбга чиқардилар, Лениннинг планларини ва режаларини шараф билан бажардилар!

Лениннинг мамлакатимизни индустрлаштириш плани бажарилди, машиналаштирилган йирик коллектив деҳқончилик вужудга келтирилди, чинакам маданий революция амалга оширилди. Ватанимиз революцияга қадар қолоқ, саводсиз, майда деҳқон мамлакати эди, чоризм, помешчиклар ва капиталистлар зулми остида эзилган, таловчи қарзлар билан ғарб империализмининг ғилдирагига боғлаб қўйилган мамлакат эди. Социалистик революция халқнинг жуда катта кучларини уйғотди, омманинг улуғ ғайратини улуғ мақсадлар учун вужудга келтирди. Ватанимиз тарихан қисқа муддат ичида қудратли социалистик давлатга айланди, индустрия ривожланишининг даражаси жиҳатидан жаҳонда иккинчи ўринга чиқиб олди. Бизнинг революциямизга қадар ҳеч бир мамлакат, ҳеч бир тарихий даврда ўз экономикасини шунчалик тез ривожлантира олмаган эди. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқининг улуғ жаҳоншумул-тарихий тажрибаси, эндиликда эса Хитойда ва бошқа халқ-демократик мамлакатларида ҳам социализм қуришнинг улуғ тажрибаси империализм асоратидан қутилиб чиққан ёки қутилиб чиқаётган ва ўзининг техника-иқтисодий қолоқлигини тугатишга интилаётган мамлакатларга жуда катта, мислсиз зўр таъсир ўтказмоқда.

Ватанимиз аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш жиҳатидан экономикаси энг ривожланган мамлакатларга етиб олиш, сўнгра эса улардан ўзиб ҳам кетишдан иборат асосий иқтисодий вазифани муваффақиятли равишда ҳал қилмоқда.

Совет Иттифоқи бу вазифани ҳал қилади — ҳозирги вақтда бунга капиталистик дунёнинг энг атоқли кўпгина арбоблари ҳам шак-шубҳа қилмаётирлар. Улар бу вазифанинг қачон ҳал қилиниши тўғрисидагина баҳслашмоқдалар: бу вазифани баъзилар 20-25 йилдан кейин ҳал бўлади, деб айтмоқдалар, баъзилар Совет Иттифоқи бу вазифани бажаришга ҳатто 70-йилларнинг бошида, яъни 12-15 йилдан кейин муваффақ бўлиши мумкин, деб ҳисобламоқдалар.

Америкадаги «Нью-Йорк таймс» газетаси яқинда бундай деб ёзди: «Қўшма Штатлар ўзининг ишлаб чиқариш қувватларини ҳатто кейинги бир неча йиллардаги суръатлар билан кўпайтиришни давом эттирса, Совет Иттифоқи ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми жиҳатидан Қўшма Штатларга 20 йил ичида етиб олиши мумкин».

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг йиллик статистика тўпламида СССР ва капиталистик мамлакатларнинг иқтисодий ривожланиш суръатлари тўғрисида яқинда эълон қилинган маълумотлар диққатга сазовордир. Урушдан кейинги 9 йил ичида, яъни 1948 йилдан 1956 йилга қадар саноат ишлаб чиқариши капиталистик дунёда қарийб 60 процент ўсган, ваҳоланки шу вақт ичида Совет Иттифоқида саноат ишлаб чиқариши уч баравардан зиёдроқ кўпайди. 1953 йилдан 1956 йилга қадар бўлган тўрт йиллик давр ичида капиталистик саноат ишлаб чиқариши 16 процент ўсган бўлса, СССРда ишлаб чиқариш 41 процент ўсди; Қўшма Штатларда эса ишлаб чиқариш шу йиллар ичида ҳаммаси бўлиб 7 процент ўсди, холос.

Маълумки, энди АҚШ иқтисодий кризис палласига қадам қўйди, саноатнинг бир қанча тармоқларида ишлаб чиқариш даражаси жуда пасайиб кетмоқда, ишсизларнинг сони 6 миллион кишидан ошиб кетди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг йиллик тўпламидаги абсолют рақамлар Совет Иттифоқи саноат ишлаб чиқаришининг даражаси жиҳатидан Америка Қўшма Штатларига етиб олиш ва ўзиб кетишдан иборат ўз мақсадига эришишга систематик равишда яқинлашиб келаётганлигини кўрсатади.

АҚШ президентининг ёрдамчиси Хоужнинг гапига қараганда, Совет Иттифоқининг ишлаб чиқариш соҳасидаги муваффақиятлари Қўшма Штатларни ҳаммадан кўра кўпроқ «халқаро сиёсий аҳвол нуқтаи назаридан ташвишга солмоқда: бунда гап жаҳондаги кам тараққий қилган мамлакатлар ва ҳеч бир лагерга қўшилмаган мамлакатлар учун коммунизмнинг ўзига тортиш кучи устида бораётир».

Ҳозирги вақтда бизнинг мамлакатимиз ўз иқтисодий тараққиёти яшнаб бораётган ва хўжаликнинг ҳамма тармоқларида ишлаб чиқариш жуда катта юксалиб бораётган даврни бошидан кечирмоқда. Бунда гап ишлаб чиқариш ҳажмининг шунчаки кўпаяётганлиги устида бораётгани йўқ, балки саноат, қишлоқ хўжалиги, транспорт, бутун экономика ва маданият кескин равишда юксалаётганлиги, янги техника жорий қилинаётганлиги, янги резервлар ва имкониятлардан фойдаланилаётганлиги, совет жамиятининг тараққиётида янги сифат ўзгаришлари рўй бераётганлиги устида бораётир.

Совет Иттифоқининг социализм ва коммунизм қуришдаги тарихий ғалабалари улуғ Лениннинг ўлмас таълимотидан руҳланаётган ва шу таълимотга амал қилаётган Коммунистик партия етакчилигида ,совет халқининг жуда зўр меҳнат қилиши натижасида қўлга киритилди.

2. Капитализмдан социализмга ўтиш давримизнинг асосий мазмунидир

Капитализмдан социализмга ўтиш давримизнинг асосий мазмунидир, буни Россиядаги Улуғ Октябрь социалистик революцияси бошлаб берди. Октябрь революцияси идеяларининг, жаҳонда биринчи социализм мамлакати кўрсатган улуғ намунанинг таъсири остида, фашизм тор-мор келтирилганлиги ва миллий озодлик ҳаракати ниҳоят даражада юксалганлиги натижасида, фашизмга қарши жуда катта демократик ҳаракатлар ўсиб социалистик ҳаракатга айланганлиги натижасида жаҳоннинг манзараси бутунлай ўзгарди.

Социалистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг 1957 йил ноябрь ойида бўлиб ўтган Кенгаши Декларациясида ҳақли равишда кўрсатиб ўтилганидек:

«Бутун дунё аҳолисининг учдан бир қисмидан кўпроғи — тўққиз юз эллик миллиондан кўпроқ киши — эндиликда социализм ва янги турмуш қуриш йўлига кирди. Социализм кучларининг жуда зўр ривожланганлиги урушдан кейинги даврда империализмга қарши миллий ҳаракатнинг барқ уриб ўсишига кенг йўл очиб берди. Кейинги 12 йил ичида, Хитой Халқ Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси ва Корея Халқ Демократик Республикасидан ташқари яна етти юз миллиондан кўпроқ киши ҳам мустамлакачилик асоратини улоқтириб ташлаб, ўзларининг миллий суверен давлатларини барпо қилдилар. Ҳозирча қулликда қолиб келаётган мустамлака ва қарам мамлакатларнинг халқлари ўз миллий озодликлари учун курашни кучайтирмоқдалар. Социализмнинг ва миллий озодлик ҳаракатининг ривожланиши империализмнинг емирилиб бораётганлигини ниҳоят даражада жадаллаштирди. Империализм инсониятнинг катта қисми устидан бўлган ўзининг ҳукмронлигидан маҳрум бўлди».

Ленин 1921 йилдаёқ башорат қилиб қуйидаги доҳиёна гапларни айтган эди: «Ер юзидаги кўпчилик аҳолининг дастлаб миллий озодликни кўзлаган ҳаракати... капитализмга ва империализмга қарши қаратилиши ва, балки, биз кутганимиздан кўра анча каттароқ революцион роль ўйнаши бутунлай равшан». (В. И. Ленин, Асарлар, 32 том, 538 бет). Лениннинг бу улуғ башорати рўёбга чиқди. Мустамлака системасининг барбод бўлаётганлиги империализмнинг орқа томони вайрон бўлаётганлигини, империализм ўз резервларини йўқотаётганлигини мустамлака халқларини талаш йўли билан ҳаддан ташқари жуда катта фойдалар ситиб олиш имкониятини йўқотаётганлигини кўрсатади. Империалистлар Ғарбдаги капиталистик мамлакатлар пролетариатининг маълум қисмини реформистлар ёрдами билан йўлдан оздирмоқ учун ўзлари олаётган шу катта фойдалардан манфаатдор бўлиб келган эдилар. Шарқ халқлари эндиликда империализмнинг тобора кўпроқ резерви бўлмай қолмоқдалар, улар социализм мамлакатларига хайрихоҳ бўлиб қолмоқдалар, чунки социализм мамлакатлари ҳамма халқларнинг мустақиллиги, тенг ҳуқуқлилиги ва дўст бўлиши учун курашишни ўзларига принцип қилиб олганлар.

Шарқ халқлари ўзларининг техника-иқтисодий қолоқликларини тугатишлари учун уларга тинчлик керак — шу сабабли улар тинчлик иши учун, уруш оловини ёқувчи империалистларнинг кирдикорларига қарши актив курашмоқдалар.

Лекин 500 миллионга яқин аҳолиси бўлган империалистик мамлакатларда ҳам меҳнаткаш аҳолининг катта қисми империализм таъсиридан чиқиб, империализм ва монополиялар сиёсатига тобора қатъият билан қаршилик кўрсатмоқда, ўз турмуш шароитини яхшилаш учун, демократик ҳуқуқлар учун, тинчлик ва социализм учун курашмоқда.

Капиталистик давлатларнинг ўз ўрталаридаги зиддиятлар кучайиб бормоқда. АҚШ нинг агрессив империалистик доиралари «коммунизмга қарши кураш» байроғи остида жаҳондаги мамлакатларнинг кўпчилиги устидан ҳукмрон бўлиб олишга интилмоқдалар, ўз капиталистик шериклари ва рақибларини эгаллаб турган позицияларидан сиқиб чиқаришга интилмоқдалар. Шу билан бир вақтда АҚШ нинг муайян агрессив доиралари капиталистик дунёдаги реакцион кучларнинг ҳаммасини ўз теваракларига тўплашга интилмоқдалар, социалистик мамлакатларга қарши душманликдан иборат қўпорувчилик ишларини систематик равишда олиб бормоқдалар. Жаҳон реакциясининг кучлари собиқ гитлерчи генералларни яна қуроллантирмоқдалар, бу сафар энг хатарли атом қуроли билан қуроллатирмоқдалар. Бундан кўриниб турибдики, иккинчи жаҳон урушининг сабоқлари уларга фойда бермабди. Реакционерлар ҳеч бир нарсани тушунмадилар ва ҳеч бир нарсани ўрганмадилар, тарихда ҳамиша шундай бўлиб келган.

Халқаро кескинликнинг кучайиб бораётганлигига ким сабабчи бўлмоқда, уруш хавфи қаердан чиқаётир?

Катта-катта фойдалар олишга ўлгидек интилаётган, урушдан манфаатдор бўлган, Америка матбуотининг образли ифодаси билан айтганда, «тинчлик олдида ваҳимага» тушаётган манфаатпараст ва йиртқич кучлар бор. Капиталистик монополиялари, аввало, Америка монополиялари мана шундай кучлардир. Бу кучлар зўравонлик сиёсати, «уруш ёқасига келтириб қўйиш» сиёсати тарафдорларидирлар, улар водород бомбалари ортилган самолётларга Европа халқлари устида учиб юришга буйруқ бермоқдалар, атом ва водород бомбалари ортилган бомбардимончи самолётларни Совет Иттифоқи чегаралари томон юбориб, ҳар кун энг даҳшатли урушни бошлаб юбориш хавфини туғдирмоқдалар.

Улар Совет Иттифоқини агрессив ниятлари бор деб номуссизларча айбламоқдалар ва шу билан бирга бизнинг дипломатиямизни тинчликни пропаганда қилади деб айбламоқдалар.

Улар ҳақиқатан ҳам тинчликни жуда ёмон кўрадилар. Улар яқиндагина буни очиқдан-очиқ айтар эдилар, лекин энди улар буни яширмоқдалар ва биз коммунизм хавфидан ўзимизни «мудофаа қилишимиз керак» дейдиган бўлиб қолдилар.

Ҳозирги замон империализмининг «тинчлик олдида ваҳимага тушаётганлиги» бу империализмнинг паразитлигини, инсониятга душманлигини айниқса яққол кўрсатиб турибди.

Европанинг қийналиб кўп азоб тортган халқлари герман фашизми устидан қозонилган ғалабага хурсанд бўлиб, тинч қурилишга, уруш жароҳатларини тузатишга ўтиш учун

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Ўртоқ П. Н. ПОСПЕЛОВ докладининг охири

тайёргарлик кўраётган 1945 йил май ойида Америка экономистлари ўзларининг 57-конференциясига тўпланиб, Америка капитализми учун... янги уруш бўлиши матлуб ва ҳатто зарурдир, деган фикрларни сира пинакларини бузмай гапирдилар. Ана шу «ғоят ўқимишли» ва «худопараст» одамлар янги уруш зарурлигини «илмий» жиҳатдан асослаш мақсадида аслини олганда одамхўрликдан иборат бўлган мана шундай гапларни айтдилар. Кеннет Боулдинг ўз докладида бундай деди: «Ишлаб чиқаришни тўла равишда давом эттиришга имкон берадиган қилиб, истеъмол қилишни ишлаб чиқаришни тўла равишда давом эттиришга имкон берадиган даражага кўтариш ҳозирги вақтда асримизнинг энг катта проблемасидир. Бахтга қарши, катта миқёсдаги истеъмол қилишнинг бирдан-бир мақбул методи урушдир, шунинг учун ҳам очиқ кўриниб турибдики, миллатлар мўлчилик жуда оғирлашиб кетган вақтда шу методни қўлланадилар. Ҳозирги вақтда жаҳон ўзи вужудга келтирган энг даҳшатли муаммо исканжасида турибди: ё истеъмол қилишни уруш воситаси билан кенгайтириш керак, ёки ишлаб чиқаришни кризислар ва ишсизлик воситаси билан камайтириш керак». («Америка империализмининг агрессив идеологияси ва сиёсати» деган тўплам, 114 бет).

Бу янги уруш фойдасига қилинаётган чинакам пропаганда эди. Орадан кўп ўтмай «Россия уруш қилишни истайди» деган асло ақлга сиғмайдиган сохта шиор остида Совет Иттифоқига қарши «совуқ уруш» деб аталган кампания бошланди. Ўз айбини ўзгага тўнкаш деб мана шунга айтилади! Мана шу катта туҳматлар ёғдиришдан иборат бўлган кампания буржуа матбуотида шу вақтгача ҳам давом қилиб келмоқда.

Америка экономистларининг «уруш — катта миқёсда истеъмол қилишнинг бирдан-бир мақбул методидир» деган формуласидаги мудҳиш гапнинг мазмунини ўйлаб қаранг, ўртоқлар. Одамлар тинчлик энг катта бахт деб ҳамиша орзу қилиб келдилар, бутун дунёда тинчлик бўлсин деб ҳамиша илтижо қилдилар. Ҳозирги замон империализмининг идеологлари эса урушни истемол қилишнинг энг яхши методи ва энг катта бахт деб ҳисобламоқдалар. Бу нарса ҳозирги замон капитализмининг маънавий қашшоқлигинигина кўрсатиб қолмасдан, шу билан бирга бутунлай маънавий чириб бораётганлигини ҳам кўрсатади. Урушсиз, ёки зўр бериб қуролланишни давом эттирмай яшай олмайдиган ижтимоий тузумни тарих ҳалокатга маҳкум этгандир. Бу тузум инсониятнинг хатарли ва йиртқич душманидир.

Социалистик мамлакатларга эса, урушнинг кераги йўқ. Бу мамлакатлар ўз экономикаларини тўла равишда яшнатиш учун, коммунизмга ўтиш учун фақат тинчликка муҳтождирлар. Ҳозирги вақтда бутун дунёда социализм кучлари шу қадар ўсиб кетдики, бу кучлар урушни тўхтатишга қодир бўлиб қолдилар. Партиямизнинг XX съезди шундай деб айтди. Совет Иттифоқи империалистик давлатларнинг Мисрга қарши уруши бошланиши биланоқ бу агрессив урушни тўхтатиб, буни исбот қилди.

Баъзи буржуа арбоблари коммунизмга ваҳшиёна нафрат билан қарашда шу қадар саросимага тушиб қолдиларки, улар инсониятнинг ярмисини ҳатто атом урушида қириб юборишга ҳам тайёрдирлар, буни инглиз лорди Данди парламент Юқори палатасида 1957 йил 7 ноябрда сўзлаган нутқида очиқ кўрсатди. Лорд Данди бундай деди: «Ҳамма коммунистик истибдод қуллари бўлиб яшашни давом эттирадиган дунёга қараганда ядро урушида жаҳоннинг ярмисини қириб юборишни ўзимиз учун афзалроқ деб биламиз, шундай қилганимизда унчалик кўп бўлмаган эркин одамлар ҳамжиҳат бўлиб, янгидан жаҳонни қуриш ва бошлаш имкониятига эга бўладилар».

Албатта, бу хилдаги кишилар билан бирор нарса тўғрисида гапиришиб битимга келиш қийин. Бундай кишилар модомики, ядро урушида жаҳоннинг ярмисини қириб юборишга шу қадар рози эканлар, демак аслини олганда улар фақат коммунизмдангина эмас, шу билан бирга бутун инсониятдан ҳам нафратланувчи кишилардир. Лекин биз капиталистик мамлактларда ақллироқ ва инсонпарварроқ сиёсатчилар бор деб умид қиламиз.

Капиталистик дунёда зўравонлик сиёсатига телба ўжарлардек ёпишиб олган, инсоният тақдири билан, атом, водород бомбалар билан енгилтаклик қилиб ва жиноятқорона ўйнашишга тайёр бўлиб турган ғоят реакцион кучлар бор, лекин шу билан бирга капиталистлар орасида, буржуа олимлари орасида ақли-расо кишилар ҳам бор, улар урушга қарши чиқмоқдалар. Совет Иттифоқи ҳам, бошқа социалистик мамлакатлар ҳам урушдан манфаатдор эмаслигини тушунадилар, икки системанинг тинч-тотув яшаши мумкин деган ва КПСС XX съездининг қарорларида янада ривожлантирилган ленинча принциплар социалистик мамлакатлар ташқи сиёсатининг бузилмас негизи эканлигини тушунадилар.

Капиталистик мамлакатларда ўзларининг сиёсий ва мафкуравий қарашларидаги фарқларига қарамай, инсониятни янги жаҳон уруши хавфидан ва бемаъни зўр бериб қуролланишдан қутқаришга интилаётган, икки системанинг тинч-иқтисодий мусобақа ва ҳамкорлик қилишини, халқаро савдо-сотиқни кенг равишда ривожлантиришни ҳамда фан, техника ва маданият соҳаларида алоқаларни кучайтиришни талаб қилаётган кишиларни табриклаймиз ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаймиз.

Социализм ва демократия кучлари ўсганлиги, миллий озодлик ҳаракати ўсганлиги, жаҳоннинг манзараси ўзгарганлиги сабабли капиталистик қуршов деган тушунчага доир масала ҳам янгича қўйилмоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрущев нутқида айтиб ўтилганидек, ҳозирги вақтда капиталистик қуршов тўғрисида гапириш нотўғри бўлур эди, чунки, Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик лагернинг, бутун социалистик системанинг кучлари шу қадар ўсиб кетганки. Совет Иттифоқи бундан ўн йилларча олдин қуршов ичида бўлган бўлса, эндиликда социалистик лагерь мамлакатларини қуршаб олиш, қамал ичида қолган қалъа ҳолига солиб қўйиш мумкин эмас. Лекин, модомики, империализм сақланиб қолаётган экан, агрессив урушлар учун замин ҳам қола беради, социализм мамлакатларига қарши империалистик агрессия хавфи сақланиб қола беради.

Ҳозирги замоннинг энг қудратли кучлари, биринчи навбатда Совет Иттифоқи бошчилигидаги енгилмас социализм лагери тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда. Шонли ленинчи партиямиз, Совет ҳукуматимиз совет халқининг ва жаҳондаги тинчликсевар ҳамма халқларнинг тўла ёрдамига таяниб, тинчликни мустаҳкамлаш учун курашни, халқаро кескинликнинг юмшашидан қўрқаётган одамларнинг ёвуз планларига қарши ҳақиқатан ҳам жуда катта курашни авж олдириб юборди.

Ҳамма турдаги атом ва водород қуроли синовларини Совет Иттифоқининг бир ўзи тўхтатганлиги тўғрисида СССР Олий Советининг 1958 йил 31 мартдаги тарихий қарори шу курашнинг ёрқин кўринишларидан биридир. АҚШ ва Англияни ҳам шундай синовларни тўхтатишга чақирган ва партиямизнинг ташаббуси билан қабул қилинган бу қарорни тинчликсевар халқларнинг ҳаммаси, коммунизмга нафрат ҳислари билан заҳарланмаган ва инсониятнинг келажаги тўғрисида жуда улуғ инсонпарварлик билан қилинган бу ғамхўрликка соғлом баҳо бераоладиган дунёдаги соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси қизғин равишда маъқуллаб ва миннатдорчилик билан кутиб олдилар.

Шу нарса ҳам шак-шубҳасиздирки, тинчлик учун, инсониятни атом ва терма ядро урушидан халос қилиш учун олиб борилаётган улуғ, олижаноб курашимиз ойдан-ойга тобора ўса ва кучая боради, жаҳон халқлари орасида бу курашнинг тарафдорлари тобора кўпая беради.

Социалистик мамлакатлар жаҳон халқлари кўпчилигининг мададига таяниб, тинчлик учун, тинч-тотув яшаш учун ва турли икки ижтимоий системанинг тинч-тотув яшаши ва тинч мусобақа қилиши учун тинмай кураш олиб бормоқдалар, чунки бу тинч мусобақада социализмнинг ғолиб бўлиб чиқишига аминдирлар.

Социалистик мамлакатларнинг ва бутун халқаро коммунистик ва ишчи ҳаракатининг бирлиги, бирдамлиги ва қардошларча бир-бирига кўмаклашаётганлиги, ленинизмга содиқлиги, пролетар интернационализм принципларига содиқлиги, социализм ишининг, тинчлик ишининг енгилмаслигини таъминлайдиган гаровдир.

Социалистик система вужудга келиши билан пролетар интернационализми принциплари социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларда давлат сиёсатининг асоси бўлиб қолди, янги типдаги халқаро муносабатларнинг асоси бўлиб қолди.

В. И. Ленин асарларида социалистик ривожланиш йўлига тушиб олган мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни ривожлантиришнинг принципиал йўлини белгилаб берувчи доҳиёна кўрсатмалар бор. Ленин бундай деб ёзган эди:

«Бутун дунё пролетариати, сўнгра барча мамлакатларнинг бутун меҳнаткашлар оммаси ва бутун жаҳондаги миллатлар иттифоқ тузиш ва бирлашишга ўз ихтиёрлари билан интилмасалар, капитализм устидан ғалаба қилишни муваффақият билан тугаллаш мумкин эмас». (Асарлар, 31 том, 145 бет).

Социалистик мамлакатларнинг ҳамкорлиги социализм қуриш учун, ўз ғалабаларини империалистларнинг ҳамлаларидан ҳимоя қилиш учун ўз куч-ғайратларини онгли равишда бирлаштирган тенг ҳуқуқли эркин халқларнинг ихтиёрий иттифоқидир.

Социалистик мамлакатларнинг шу хилдаги ҳамкорлигини вужудга келтириш ва мустаҳкамлаш ҳаётий зарурат эканлигини тарихий тажриба тўла равишда исбот қилди. Социалистик лагерь социалистик мамлакатларнинг мана шундай ҳамкорлигидир. Эндиликда жаҳон социалистик бозори ҳам вужудга келди. Бу жаҳон социалистик бозори жаҳон капиталистик бозорига қараганда бутунлай бошқача қонунлар асосида ривожланмоқда. Социализм мамлакатларининг ҳар томонлама иқтисодий ҳамкорлиги ва ўзаро бир-бирига ёрдамлашуви, илмий ва техника тажрибалари билан ўзаро ўртоқлашуви тобора кенгаймоқда ва кучаймоқда.

Социалистик қурилиш ишида ўзаро ёрдамлашиш, бир-бирига ёрдам беришга интилиш ва ҳар бир социалистик мамлакатнинг, шунингдек умуман бутун социалистик лагернинг ҳам манфатларини кўзлаб, умумий иқтисодий юксалишга эришиш социалистик мамлакатлар ҳамкорлигининг асосий мақсадидир. Социалистик мамлакатлар иқтисодий ва сиёсий структурасининг умумийлиги, улар ўртасида антогонистик зиддиятларнинг йўқлиги уларнинг тинчлик ва социализм манфаатларини кўзлаб, бир-бирлари билан жуда мустаҳкам сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳамкорлик қилишни йўлга қўйишларига имкон бермоқда.

Жаҳон социалистик системаси вужудга келгандан бери ўтган йиллар ичида социалистик мамлакатларнинг ўзаро ҳар томонлама ҳамкорлик қилишлари соҳасида бир талай тажриба тўпланди. Социалистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар ўзлари қабул қилган Декларацияда социализм ва тинчлик иши учун курашнинг жуда катта амалий тажрибаларини назарий жиҳатдан умумлаштириб, бу билан марксизм-ленинизмни ижодий ривожлантиришга коллектив ҳисса қўшдилар, халқаро аҳволни, социализм ва капитализм истиқболларини чуқур анализ қилиб бердилар.

Социализм йўлига кирган ҳамма мамлакатларга хос бўлган асосий қонуниятлар яъни социалистик революциянинг ва социалистик қурилишнинг асосий қонуниятлари тўғрисида ва коммунизмнинг асосий принципларини ҳар бир мамлакатнинг тарихий шароитига ва миллий хусусиятларига мувофиқ равишда тўғри татбиқ қилиш зарурлиги тўғрисида Декларацияда таърифлаб берилган қоида жуда катта аҳамиятга эгадир.

Декларацияда ревизионизм ҳозирги замон шароитидаги асосий хавф деб қораланди, шунингдек партияларнинг омма билан алоқаларини заифлантирувчи догматизм ва сектантчилик ҳам қораланди. Ҳозирги замон ревизионистлари ўзларининг ғоявий қарашлари жиҳатидан Бернштейн типидаги эски реформистлардан ҳам, шунингдек II Интернационалнинг Каутский ва бошқа шунинг сингари оппортунистларидан ҳам унчалик нари кетмадилар. Пролетариат билан буржуазия ўртасидаги синфий зиддиятларни хас-пўшлашдан, синфий курашдан воз кечишдан, капитализмни бўяб кўрсатишдан, капиталистик тузумга мосланишдан, капитализмнинг социализмга «эволюция» қилиши мумкин деган хом хаёллардан иборат бўлган ўша идеялар — оз-моз ўзгартирилган ва бошқачароқ шаклга солинган шу идеяларнинг ҳаммаси ҳозирги замон ревизионистларининг ҳам назарий қуроли бўлиб қолди.

Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг вакиллари Кенгашининг Декларациясида баён қилинган ва барча қардош партиялар томонидан маъқулланган ғоявий принциплар халқаро коммунистик ҳаракатни янада жипслаштиришнинг, барча социалистик мамлакатлар бирлигини мустаҳкамлашнинг негизидир.

Москвадаги кенгашларда Коммунистик партиялар марксизм-ленинизмга, пролетар интернационализми принципларига содиқликларини, ҳозирги замон халқаро вазиятида бўлган ҳамма имкониятлардан тинчлик ва социализм манфаатлари йўлида тўла равишда фойдаланишга қатъий бел боғлаганликларини намойиш қилиб кўрсатдилар. Шу кенгашларда мисли кўрилмаган бирлик вазиятида коллектив равишда ишлаб чиқилган ҳужжатлар барча коммунистик ва ишчи партияларнинг меҳнаткашлар кенг оммасини ўз теваракларида тағин ҳам зич қилиб жипслаштиришларига, ишчилар синфининг халқаро бирдамлигини мустаҳкамлашларига, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда янгидан-янги ғалабаларга эришишларига ёрдам беради.

Яқинда Белградда Югославия Коммунистлар Союзи программасининг проекти эълон қилинди ва муҳокама қилинди. Бу проект қардош партияларга ҳам юборилди. Шу проектда бир қанча умумий — марксча-ленинча қоидалар бор, баъзи бир тўғри хулосалар ҳам бор. Бироқ, программа проектида, айниқса унинг халқаро вазиятга, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатига, баъзи бир принципиал идеологик масалаларга бағишланган бобларида ўзининг алоҳида позициясини бошқа ҳамма коммунистик ва ишчи партияларнинг ягона марксча-ленинча фикрига қарама-қарши қилиб қўйишдан иборат муайян тенденция бор. Маълумки, бу ягона фикр ҳамма коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари қатнашган ва энг обрўли халқаро йиғиннинг ҳужжатларида — Декларацияда ва Тинчлик Манифестида ифодаланган. Бу ҳужжатлар бутун марксистик партиялар томонидангина эмас, бутун дунё меҳнаткашларининг кўпчилиги томонидан ҳам қўллаб-қувватланди. Югославия Коммунистлар Союзи программасининг проектида Декларация ва Тинчлик Манифестига зид бўлган бир қанча асосий қоидалар баён қилинган, марксист бетараф туриб қолиши мумкин бўлмайдиган масалаларда бетарафлик позициясини олишга ҳаракат қилинган.

Объектив равишда қараганда Югославия Коммунистлар Союзи программасининг проекти аслда коммунистик ва ишчи партиялар бирлигини заифлантиришга қаратилган, социалистик мамлакатлар бирлигини заифлаштиришга қаратилган ҳужжатга ўхшайди. Шунинг учун ҳам буржуа матбуоти ҳужжат эълон қилиниши биланоқ уни мақташга киришганлиги тасодифий эмас. Югославия коммунистлар союзининг VII съезди программа текстини узил-кесил қабул қилишдан олдин унга зарур тузатишлар киритар деб умид қиламиз.

Пролетар интернационализми, тенг ҳуқуқлилик ва қардошларча ўзаро ёрдамлашиш принципларини изчиллик билан ўтказиш социалистик мамлакатларни янада жипслаштиришнинг ҳал қилувчи шартидир. Америка империализми қорчалонлари «коммунизмни кризисга» учратишга муваффақ бўлдик деб мақтанчоқлик билан вайсашларига хилоф равишда социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг бирлиги ҳозирги вақтда ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкам бўлиб қолди. Коммунистик ва ишчи партиялар пролетар интернационализмининг енгилмас ленинча байроғини баланд кўтариб бормоқдалар ва бундан буён ҳам баланд кўтариб борадилар!

3. Ленинизм—коммунизм учун, инсониятнинг ёрқин келажаги учун кураш байроғи

Ленин «социализм ўсиб муқаррар коммунизмга айланиши лозим» деб таълим берди. Ленин неча марталаб уқтириб айтдики, тўла равишда мустаҳкамланиб олган ва тараққий қилган социалистик жамият коммунизмнинг юқори фазасига аста-секин ўсиб ўтиши керак. Коммунизмнинг мана шу юқори фазасида «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга эҳтиёжига яраша» деган принцип жамиятнинг асосий принципи бўлиб қолади.

Бизнинг партиямиз Ленин таълимотига амал қилиб, Совет Иттифоқи халқларининг куч ва ғайратини инсониятнинг энг олий, энг улуғ идеясини — коммунизм идеясини амалга оширишга ҳамон йўлламоқда. Ленин коммунистик қурилиш планларини ишлаб чиқди, унинг асосий йўлларини белгилаб берди. Ленин мамлакатни индустрлаштириш, шу жумладан электрлаштириш иши коммунизмнинг ғалабаси учун жуда катта аҳамияти борлигини кўрсатиб берди; Ленин йирик, коллектив, машиналаштирилган деҳқончилик барпо қилишнинг кооператив планини ишлаб чиқди; Ленин маданий революция шиорини ўртага ташлади. Ленин неча марталаб уқтириб айтдики, олий ижтимоий тузум бўлган коммунизм юксак меҳнат унумдорлиги, илғор техникани эгаллаш, меҳнаткашларга онгли меҳнат интизомини тарбиялаб сингдириш, меҳнаткашларни ишлаб чиқаришни бошқаришга тортиш негизида ғалаба қилади. Ленин амалий тажриба бўлмаса, инсоният коммунизмга қандай босқичлар билан, қандай конкрет йўллар билан боради деган саволга жавоб бериб бўлмайди, деб неча марталаб уқтириб ўтди. Ленин социализмнинг ривожланиши учун ва коммунизм сари муваффақиятли бориш учун омманинг ижодий ташаббусини ўз вақтида қўллаб-қувватлаш, марказдаги ва жойлардаги амалий тажрибаларни ўрганиш ва умумлаштириш, хўжаликка қилинаётган раҳбарликни тинмай такомиллаштириш лозим деб неча марталаб уқтириб ўтди. Ленин 1917 йил декабрь ойидаёқ ўзининг «Мусобақани қандай ташкил қилиш керак?» деган мақоласида бундай деб ёзган эди: «...энди назария амалиётга айланган, амалиёт билан жонланган, амалиёт билан тузаладиган, амалиёт билан текшириладиган, хусусан бу вақтда Маркснинг: «Амалий ҳаракатнинг ҳар бир қадами — дужиналарча программадан муҳимроқдир» деб айтган сўзларининг тўғрилиги тасдиқланган... пайт» келди. (Асарлар, 26 том, 426 бет).

Совет жамиятининг, экономикамизнинг ривожланиб боришида туғилаётган янги вазифаларни қандай ҳал қилиш керак, деган саволларнинг жавобларини Коммунистик партия марксизм-ленинизм назариясининг айрим цитаталаридан эмас, балки асосий негиз бўлган принципларидан топади, коммунистик қурилишнинг бой тажрибасини анализ қилиш ва умумлаштириш йўли билан топади. Партия 36 миллион гектар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш сингари, саноат ва қурилишни бошқаришни қайта қуриш сингари, касаба союзларнинг ҳуқуқларини ва фаолият формаларини кенгайтириш сингари, колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил қилиш сингари янги жуда катта амалий вазифаларни ҳал қилиб бериш билан ишлаб чиқариш кучларининг тағин ҳам тезроқ ривожланишини таъминламоқда, меҳнаткашлар ва жамоат ташкилотларининг ижодий ташаббусига тағин ҳам кенг йўл очиб бермоқда. Шу билан бирга бу тадбирлар жуда катта принципиал назарий, программ аҳамиятга ҳам эгадир.

КПСС XX съездининг тарихий қарорлари Марказий Комитетнинг съезддан кейинги Пленумлари томонидан саноат ва қишлоқ хўжалик масалалари тўғрисида қабул қилинган қарорлар марксизм-ленинизм назариясини янада ривожлантиришнинг ажойиб намуналаридир. Шу қарорларда коммунистик қурилишнинг ва социалистик демократияни янада ривожлантиришнинг жуда катта программаси белгилаб берилди, шу программани амалга оширишнинг конкрет йўллари кўрсатиб берилди.

Партия Маленков, Каганович, Молотовларнинг ва уларга қўшилган Шепиловнинг партияга қарши бўлган фракциячи группасини тор-мор келтирди ва ўз йўлидан улоқтириб ташлади. Бу группа XX съезд йўлига қарши чиқди, қишлоқ хўжалиги ва саноат масалаларига доир жуда муҳим қарорларнинг қабул қилинишига тўсқинлик қилди, турмушдан ажралиб қолди, янги процессларни кўрмади, партиянинг ҳозирги вақтда муваффақиятли равишда амалга оширилган жуда муҳим тадбирларига қаршилик кўрсатди. Саноатимиз биринчи квартал планини 104 процент бажариб, янги катта муваффақиятлар қозонганлиги бошқариш ва планлаштириш қайта қурилганлигининг, Халқ хўжалиги кенгашлари олиб бораётган ишларнинг натижаси бўлди. Мамлакатимизда 1958 йилнинг 1 кварталида ишлаб чиқарилган пўлатнинг миқдори, америка экономистларининг қилган ҳисобларига қараганда, АҚШда биринчи кварталда ишлаб чиқарилган пўлат миқдорининг 70 процентдан кўпроғини ташкил қилади. Қишлоқ хўжалигимиз ишонч билан юксалиб бормоқда. Бу эса 1958 йил биринчи кварталда 1957 йилнинг биринчи кварталидагига қараганда аҳолига гўшт маҳсулотларини 11 процент, мол ёғини 16 процент, сут ва сут маҳсулотларини 24 процент кўп сотиш имкониятини берди.

Совет халқи партия раҳбарлигида кейинги йилларда коммунизм сари алоҳида ғайрат билан ҳақиқатан ва реал равишда олға бормоқда. Коммунизм сари боришни тезлаштириш учун янгидан-янги резервлар конкрет равишда очилмоқда. Қисқа муддат ичида қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилганлиги ғалла масаласининг тўлиқ ҳал қилиш учун мана шундай резерв ва муҳим восита бўлди. Қўриқ ва бўз ерлар мана шундай тез ўзлаштирилганлиги совет халқининг, шонли совет ёшларининг улуғ қаҳрамонлиги деб тарих саҳифасига абадий ёзилади. Партиянинг қўллаб-қувватлаши натижасида колхозларга аҳоли жон бошига асосий озиқ-овқат маҳсулотлари, сут, ёғ, гўшт етиштириш жиҳатидан АҚШга етиб олишгина эмас, шу билан бирга ундан ўзиб ҳам кетишга қаратилган улуғ ҳаракат авж олиб кетди. Партия ва Ҳукумат уй-жой қурилишининг 10-12 йилларга мўлжалланган жуда катта программасини қабул қилди. Лекин йиғма темир бетондан янги индустриал методлар билан иморатлар қуриш усулини қўлланиш туфайли бу муддатлар қисқариши турган гап. Химия саноатини тез ривожлантириш тўғрисида ҳам яқин фурсатда шундай жуда муҳим программа қабул қилинади.

Шу тариқа Партия ва Ҳукумат халқ хўжалигини ва аввало унинг қудратли негизи бўлган оғир индустрияни янада ривожлантиришнинг муҳим проблемаларини, ҳаёт учун энг зарур бўлган нарсаларни — озиқ-овқатларни, уй-жой биноларини, кийим-кечакларни, пойафзалларни мўл-кўл қилиб вужудга келтириш — меҳнаткашларнинг турмуш даражасини юксалтириш проблемаларини бирма-бир қўйиб ҳал қилмоқдалар.

СССР Олий Советининг Совет давлатининг қирқ йиллигига бағишланган юбилей сессиясида, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрущев докладида партиямизнинг яқин 15 йилга мўлжалланган жуда катта иқтисодий программаси айтиб берилди. Бу программа индустриянинг ҳал қилувчи тармоқларини тахминан 2-3 баравар ўстиришни кўзда тутади, шу жумладан коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришни тезлаштирадиган саноат тармоқларини биринчи навбатда юксалтиришга асосий аҳамият берилади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, планда белгиланган мўлжаллар геологларимиз томонидан янги топилган жуда катта табиий бойликларни — нефть, газ, темир рудалари ва бошқаларнинг ниҳоят даражада ўсишига, фан ва техникамиз эришган тараққиётга асосланади.

Нефть чиқариш уч ярим-тўрт баравар кўпайиб, 350-400 миллион тоннага етиши, газ ишлаб чиқариш эса 13-15 баравар кўпайиши керак. Ваҳоланки, кўмир чиқариш тахминан бир ярим баравар кўпаяди. Демак, ёқилғи балансида энг тежамли, энг арзон суюқ ва газсимон ёқилғининг салмоғи жуда ортади.

Пўлат ишлаб чиқариш 2-2,4 баравар кўпайиши, яъни 100-120 миллион тоннага етиши лозим. Электр қуввати ишлаб чиқариш тахминан тўрт баравар кўпайиши— 800-900 миллиард киловатт соатга етиши лозим.

Мамлакат иқтисодий ва мудофаа қувватининг негизи бўлган оғир индустрияни биринчи навбатда ривожлантириш билан бир қаторда халқ истемол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи саноат тармоқлари ҳам маҳсулот беришни ниҳоят даражада кўпайтиришлари лозим.

Шуни айтиб ўтиш керакки, қишлоқ хўжалигимизнинг юксалиши натижасида жундан тўқилган газламалар ишлаб чиқариш жиҳатидан биз ҳозирнинг ўзидаёқ Америкада эришилган даражага яқинлашиб қолдик. 1957 йилда жундан тўқилган газламалар СССРда 282 миллион метр ишлаб чиқарилди, АҚШда 1956 йилда 299 миллион метр ишлаб чиқарилган эди. Лекин Америка сунъий синтетик толалардан тўқилган ҳар хил газламаларни ҳозирча кўп марта ортиқ ишлаб чиқармоқда. Химия саноатини тез ривожлантиришимиз натижасида яқин 5-7 йил ичида аҳолини юқори сифатли ва арзон кийим-кечаклар ҳамда пойафзаллар билан тўла равишда етарлик қилиб таъминлаш имкониятига эга бўламиз.

Шу нарса шубҳасиздирки, СССРда саноат ишлаб чиқаришининг икки-уч баравар кўпайтиришнинг 15 йиллик плани ҳатто мавжуд техника билан ишлаганда ҳам муваффақиятли бажарилади. Лекин фан ва техника бизнинг мамлакатимизда олға томон ривожлана боради. Ҳозирги вақтда бизнинг олимларимиз фақат атом энергиясидангина эмас, шу билан бирга бошқариладиган термоядро энергиясидан ҳам тинч мақсадлар учун фойдаланиш имкониятини туғдириш сингари жуда муҳим проблема устида ишламоқдалар. Бу проблемани ҳал қилиш натижасида техникада шу вақтгача мисли кўрилмаган революция вужудга келур эди, жуда кўп миқдорда инсон меҳнати оғир ишлардан қутилган бўлур эди, коммунизмга ўтиш анча тезлашган бўлур эди.

Уруш оловини ёқувчи империалистик пропаганда «коммунизм хавфи бор» деган сохта гаплар билан ҳозирги кунда халқларни ҳали ҳам чўчитиб келмоқда. Европа ва Осиё халқлари урушни пропаганда қилувчиларга қуйидаги саволни беришга ҳақлидирлар: «Хўш, айтингчи, коммунизмнинг «хавфи» нимада? модомики, коммунизм шароитида одамлар турмушнинг ноз-неъматларига сероб бўлиб яшар эканлар, муҳтожлик ва ишсизликни билмас эканлар, ихтиёрий ва онгли равишда қобилиятларига яраша меҳнат қилиб, эҳтиёжларига яраша олар эканлар, коммунизм нега хавфли бўлади ва ким учун хавфли бўлади?».

Шундай вақт келадики, партиямиз ҳам бу вақтнинг қачон келишини олдиндан кўриб турибдики, капиталистик мамлакатлардаги бир қанча юз минглаб кишилар бизнинг мамлакатимизга келиб, коммунизм томон бориш нималигини, бунинг моддий ва маънавий ифодаси нималардан иборат бўлаётганлигини ўз кўзлари билан кўрадилар. Улар бизнинг мамлакатимизда турмуш даражаси ғоят юксалганлигини, янги кишилик жамиятининг бақувват ва дадил, қувноқ кишиларини кўрадилар; ана ўшанда улар, бизнинг меҳмонларимиз ҳар хил лордлар ва америка монополиячиларининг «коммунистик истибдод», «коммунистик хавф» деб вайсаганликлари бутунлай разил ва ёлғон эканлигини тағин ҳам кўпроқ тушунадилар. Инсониятнинг ёвуз душманлари томонидан коммунизм шаънига қилиниб келган туҳмат ва бўҳтонлар девори ана ўшанда абадий ва батамом қулайди!

Коммунизмга ўтаётган, ўз халқларининг турмуш даражасини йилдан-йилга ошираётган, социалистик мамлакатларнинг улуғ намунаси капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткашларига жуда катта жозибалор куч билан таъсир ўтказа боради. Социализм ва коммунизм идеялари капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг онгига яна ҳам чуқур сингa боради. Социалистик мамлакатлар кўрсатаётган ўрнакнинг таъсирлик кучи капитализм мамлакатларидаги халқларни жамиятни қайта қуриш учун, капиталистик ёлланма қулликдан қутилиш учун тағин ҳам активроқ курашга қўзғатади. Лекин улар ўзлари шундай қарорга келадилар. Социалистик мамлакатлар бу қарорни ҳеч қачон зўрлаб қабул қилдирмайдилар. Бу капиталистик мамлакатлар ичида меҳнаткашларнинг эксплуататорларга қарши, ишчилар синфининг сиёсий ҳукмронлиги учун синфий кураши бўлади. Бу кураш қандай шаклларда авж олиб кетишини тарихнинг ўзи кўрсатади.

Инсоннинг ақл заковати, инсоннинг даҳоси Космосга, юлдузларга қадар бориб етди. Умри аллақачон тугаган, кризислар, урушлар, ишсизлик хавфини муттасил ўзида сақлаб келаётган, ҳозирги замон шароитида инсоният бошига жуда катта офатлар келтириш таҳдидини солаётган ижтимоий тузумга ахир бир кун хотима бериш учун наҳотки инсон ўзининг ақл-заковати ва иродасини ишга солмаса?

Улуғ устозларимиз Маркс ва Ленин, олдиндан кўриб айтиб қўйганларидек, инсоният ўзининг ёрқин келажагига, коммунизмга бир қанча босқичлар орқали албатта етиб келади. Бунга шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас!

Ўртоқлар!

Улуғ Ленин таълимоти партиямиз ва халқаро коммунистик ҳаракат қўлидаги қиммат баҳо меросдир. Ленинчи партия ҳамиша Ленин таълимотига амал қилиб, совет халқини тарихни яратишнинг ҳеч ким ўтмаган йўлларидан қатъият ва ишонч билан олиб борди ва олиб бормоқда, бу билан, инсониятга коммунизм сари ғолибона йўл очиб бермоқда. Ўзларининг коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарлигида социалистик мамлакатларнинг халқлари Ленин байроғи остида яшамоқдалар, курашмоқдалар ва ғалаба қилмоқдалар.

Ҳозирги замоннинг улуғ тарихий ҳужжатлари — КПСС XX съездининг қарорлари, социалистик мамлакатлардаги ва жаҳоннинг бошқа мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Кенгашларида қабул қилинган Декларация ва Тинчлик Манифести ленинизм руҳи билан, Лениннинг қудратли назарияси билан суғорилган ҳужжатлардир. Шу ҳужжатларда марксизм-ленинизмни муқаддас таълимот деб билиб, шу таълимотга содиқ бўлиб келаётган коммунистик ишчи партияларнинг коллектив донишмандлиги ва коллектив тажрибаси ифодаланган.

Яшасин муваффақиятли равишда коммунистик жамият қураётган улуғ Совет халқи!

Яшасин коммунизм ғалабаси учун, бутун дунёда тинчлик учун курашнинг йўлбошчиси ва ташкилотчиси шонли Коммунистик партиямиз!

Яшасин ленинизм байроғи остида курашаётган ва ғалаба қозонаётган халқлар ва партиялар!

Яшасин Ленинизм!

(Ўртоқ П. Н. Поспелов доклади бир неча марта гулдурос, давомли қарсаклар билан бўлиниб турди).

В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллигига бағишланган тантанали мажлис

22 апрелда Навоий номли ўзбек Давлат опера ва балет театри биносида В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди.

Саҳнада Владимир Ильич Лениннинг табиий гуллар билан безатилган портрети турибди. Президиум столи ёнида республика ва унинг пойтахтининг партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари, саноат корхоналарининг илғорлари, фан ва маданият арбоблари, гарнизон ҳарбий қисмларнинг вакиллари ўтирибдилар.

Президиумдан М. А. Абдураззоқов, Г. А. Габриельянц, Р. Ғ. Ғуломов, С. К. Камолов, Р. Е. Мельников, М. З. Мирзааҳмедов, К. Муртазоев, С. Н. Нуриддинов, З. Р. Раҳимбобоева, Ш. Р. Рашидов, А. Н. Рудин, М. В. Муҳамаджонов, Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали И. И. Федюнинский, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Хўжаев, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев, Ё. С. Насриддинова, шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов жой оладилар.

Президиумда Ўрта Осиёдаги революцион ҳаракат ветеранлари, кекса большевиклар С. Қосимхўжаев, Ш. Ғойибжонова, Т. А. Паршиклар ўтирибдилар.

Мажлисга тўпланган кишилар Мўғулистон Буюк Халқ Хурали раиси Ч. Сурэнжав бошчилигидаги мўғул парламент делегацияси аъзоларини қизғин кутиб оладилар.

Мажлисни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. К. Камолов очади. ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг тантанали садолари янграйди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллиги тўғрисида доклад қилиш учун Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Хўжаевга сўз берилади.

Докладчи совет халқини хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларида янгидан-янги ғалабаларга бошлаб бораётган Коммунистик партия ўзининг бутун фаолиятида қўлланма қилиб олган ғолибона ленинизм идеялари тўғрисида гапиради. Ленинизмнинг кучи шундадирки, у ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ифодалайди, омманинг ижодий тажрибасини илмий асосда умумлаштириб ва ривожлантириб боради.

Барча миллатларнинг тўла тенг ҳуқуқлилиги, пролетар интернационализми ва халқлар дўстлигининг ленинча принциплари Коммунистик партия миллий сиёсатининг негизи қилиб олинган. Бугунги Ўзбекистон—юксак даражада ривожланган саноатга, механизациялаштирилган қишлоқ хўжалигига ва илғор маданиятга эга бўлган ва равнақ топган социалистик республика Ленин идеялари, ленинча миллий сиёсат тантанасининг равшан далилидир.

Ўз докладининг охирида ўртоқ Хўжаев бундай деди:

— Социалистик Ватанимизнинг муваффақиятларида, қудратли социалистик лагернинг ўсганлиги ва мустаҳкамланганлигида, империалистик уруш олови ёқувчиларга қарши, тинчлик ва демократия учун курашнинг кучайганлигида ғолибона ленинизм таълимотининг тантанасини кўриб турибмиз.

Ленин абадий, асрлар бўйи яшайди.

Ленинизм ғоялари асл мақсадимиз — коммунизм йўлини ҳамиша ёритиб туради, миллион-миллион меҳнаткашларни Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси атрофига бирлаштиради. Улуғ Ленин бу партия тўғрисида фахрланиб, у давримизнинг ақли, шон-шарафи ва виждони деган эди.

Докладчи томонидан ғолибона марксизм-ленинизм байроғи шарафига, мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва шуҳратининг истеҳкоми бўлган улуғ Совет Иттифоқи шарафига, барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси, В. И. Ленин томонидан яратилган ва тарбиялаб етиштирилган Совет Иттифоқи Коммунистик Партияси шарафига айтилган табрик хитобларини мажлисда тўпланган кишилар давомли қарсаклар билан кутиб оладилар. Залда партия Гимни «Интернационал»нинг улуғвор садолари янграйди.

Тантана мажлис қатнашчилари учун концерт қўйиб берилди. Концертда Тошкентдаги санъат усталари иштирок қилдилар. (ЎзТАГ).

Чигитни тез ва сифатли экиб олиш— шу куннинг жанговар вазифаси

Чиноз районидаги Ленин номли колхозда чигит экиш кундан-кунга кучайтирилмоқда. Бу соҳада айниқса ўртоқ А. Боймуротов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар 76 гектар ернинг 50 гектарига режа симлари тортиб чигит экишни планлаштирганлар, ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. **Суратда:** бригадада квадрат-уялаб чигит экиш пайти. Колхоз раиси **Ю. Мираҳмедов** (чапда) ва бошланғич партия ташкилотининг секретари **Х. Эргашев** ўртоқлар чигит экишни кузатмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Пахта етиштиришни янада кўпайтирамиз

Янги ерларни ўзлаштириб пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари етиштира бошлаганимизга салкам ўн йил бўлди. Шу давр ичида пахта майдонимиз жуда кенгайди. Биринчи йили 50-60 гектар ерга чигит эккан ва ҳар гектар ердан 10 центнердан сал ортиқ ҳосил олган бўлсак, бу йил пахта майдонимиз 810 гектарга ва ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил 28-29 центнерданга етказилади.

Янгиерларни ўзлаштиришда, пахта ҳосилини оширишда бизга партия ва ҳукумат жуда катта амалий ёрдамлар бериб келмоқдалар. Янги хўжаликлар учун турар-жойлар қуришда давлат томонидан зарур бўлган барча қурилиш материалларини ўз вақтида олдик. Дастлабки йиллари МТС тракторлари билан янги кўчалар чиқаришда бизга кўмаклашишди. Ҳозир қишлоғимизда клуб, 10 йиллик мактаб, тиббий ёрдам пункти ва магазинлар бор. Янги ерга кўчиб келган колхозчилар шу ерларни обод қилиб, айниқса пахта ҳосилини ошириб фаровон ва маданий турмуш эгаси бўлмоқдалар.

Колхоз экономикасини мустаҳкамлашда пахта катта роль ўйнамоқда. Бизнинг асосий даромадимиз пахтадан келаётир. 1957 йилда об-ҳаво ноқулай келганлиги туфайли ҳосил етиштириш анча қийин бўлди, лекин шунга қарамай фидокор колхозчилар ва механизаторлар астойдил ишлаб янги ер шароитида пахта етиштириш юзасидан олган ўз сўзларининг уддасидан чиқдилар.

Бу йил, экишга тайёргарлик кўриш ва бу ишни ўтказиш даврида ўтган йили йўл қўйилган айрим хато ва камчиликларни такрорламасликка, шундай қилиб 1958 йилда олинган социалистик мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштиришга пухта замин яратиш учун курашдик. Колхозчилар ва механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақа яхши натижа берди. Колхозимиз 760 гектар ерга чигит экиб бўлди. Чигит экиш даврида Хўжаназар Расулев, Абдураим Исоқов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бекки Саидов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари айниқса яхши натижаларга эришдилар. Ҳозир бу бригадаларнинг ерида чигит текис униб чиқмоқда ва аниқ квадратлар кўринмоқда.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти илгари кам ҳосилли бригадаларни тажрибали пахтакорлар билан мустаҳкамлаш, бу ерларда ҳосилни оширишга алоҳида эътибор бериб бригадалар составини кўриб чиқди. Пахта етиштиришда кўп йиллик тажрибага эга бўлган, ишнинг кўзини билган ташкилотчи кишилар ана шу бригадаларга бошлиқ қилиб юборилди. Улар биринчи кундан бошлабоқ ишни пухта ташкил этдилар ва чигит экишни илғорлар қаторида тамомлашга муваффақ бўлдилар. Шу кунларда барча бригадаларнинг аъзолари чигитни текис ундириб олиш, квадрат-уялаб чигит экилган 450 гектар ерда аниқ квадрат ҳосил қилиш, гектарнинг тўлиқ бўлишини таъминлаш учун ҳаракатни кучайтириб юбордилар.

Колхозимизда чигит экиш тугалланган куни қишлоғимизга яна бир хушхабар келди. Колхозчилар ва механизаторлар КПСС Марказий Комитети ва Совет Иттифоқи Министрлар Советининг «Колхозларда пахтани контрактация қилиш тартиби тўғрисида» деб чиқарган қарорини зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар.

Партия ва ҳукуматимиз пахтани контрактация қилиш тўғрисида қарор чиқариб пахтакорларнинг айни мақсадини, истак-орзусини оталарча ғамхўрлик билан баён қилганлар. Биз колхозда ҳар бир киши бошига пахта етиштиришни кўпайтириш учун курашамиз. Шу билан бирга янги ерларни ўзлаштириб пахта майдонини кенгайтирамиз.

Областимизда ўн минг гектар янги ерни ўзлаштириш учун кураш кетаётган ҳозирги пайтда бизнинг колхозчиларимиз ҳам бу йил 50 гектар янги ерни ўзлаштириш ва шу майдонларга чигит экиш учун курашмоқдалар. Қўшнимиз Жданов номли колхозга яқин жойда дўнглик ерлар бор эди. Колхоз шу жойларни кучли техника билан текислаб чигит экишга тайёрламоқда. Биз бу вазифани ҳам муваффақиятли адо этиб пахта майдонимизни 810 гектарга етказамиз ва 1958 йилда зиммага олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажарамиз.

Ю. ХЎЖАБЕКОВ,
Боёвут районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

ХОТИН-ҚИЗЛАР БОШЛИҚ БРИГАДАЛАРНИНГ ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТИ

Коммунист Адолат опа Бобоеванинг номини Сталин номли колхоздагина эмас, балки бутун Чиноз районида ҳам фахр билан тилга оладилар. У, бригада бошлиғи бўлиб ишлай бошлаганига 10 йилдан ортди. Йилдан-йил унинг бригадаси пахта майдонини кенгайтириб, гектаридан олинадиган ҳосилни ошириб келмоқда.

Бригада аъзолари бу йил бўш ётган, ташландиқ ер, карта чети, йўл ва арик бўйларини текислаш ҳисобига 8,6 гектар ерни ўзлаштириб, пахта майдонини 64,6 гектарга кенгайтирдилар ва чигит экдилар. Адолат опа Бобоева бошлиқ бригада аъзолари чигит экишни районда биринчи бўлиб тугалладилар. Шуниси қувончлики, 80 процентга яқин ерга чигит квадрат-уялаб жойлаштирилди.

«ЎзССР 30 йиллиги» колхозининг область Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жупарой Умарова бошлиқ бригада пахтакорлари бу йил кетмон ишлатмасдан 50 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олдилар ва ҳамма майдонга квадрат-уялаб чигит экдилар. Оржоникидзе номли колхознинг коммунист Муаззам Назарова бошлиқ бригада аъзолари ҳам ўз майдонларига чигит экишни колхозда биринчи бўлиб тугалладилар.

Шунингдек, «Қизил Октябрь» колхозида бир неча йилдан бери мўл ҳосил олиб ҳурматга сазовор бўлиб келаётган коммунист Нишонгул Бўрибекова бошлиқ бригада аъзолари ҳам 65 гектар ерга чигитни сифатли қилиб экиб олдилар.

А. ТОҒАЕВ.

Область районларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида 1958 йил 22 апрелгача бўлган МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Чигит экиш	Квадрат-уялаб экиш	Маккажўхори экиш	Квадрат-уялаб экиш
Бекобод	61,9	47,3	30,9	22,4
Боёвут	60,1	61,3	18,0	14,0
Гулистон	51,6	31,6	18,1	5,4
Верхне-волинск	44,5	27,4	15,2	2,0
Оққўрғон	44,1	22,1	20,3	—
Пискент	40,3	10,7	27,9	2,0
Бўка	38,2	14,3	66,5	—
Октябрь	33.0	7,2	35,5	—
Ўрта Чирчиқ	32,4	14,0	22,3	—
Чиноз	30,0	6,1	10.0	—
Сирдарё	28,9	13,3	30,9	10,0
Янгийўл	28,3	4,0	57,2	6,3
Мирзачўл	28,0	23.8	6,7	5,6
Калинин	27,7	—	27,8	—
Ўртасарой	25.8	10,0	12,4	—
Оржоникидзе	15,5	9,5	30,6	2,6
Юқори Чирчиқ	9,8	—	6,6	1,4
Қуйи Чирчиқ	8,2	7,9	42,4	2,4
Бўстонлиқ	4,4	1,2	15,9	—
Оҳангарон	2,8	—	3,2	3,0
Тошкент	—	—	4,7	1,0
Қорасув	—	—	2,6	—
Паркент	—	—	2,6	—

СССРДА АРАБ ШАРҚИДАГИ МАМЛАКАТЛАР БИЛАН ДЎСТЛИК ВА МАДАНИЙ АЛОҚА ҚИЛИШ ЖАМИЯТИ ТУЗИЛДИ

Москвада ташкилий йиғилиш

Бир группа атоқли совет олимлари, жамоат арбоблари, маданият ходимлари, саноат корхоналари ва колхозларнинг вакиллари Совет Иттифоқида Араб Шарқидаги мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилиш жамияти тузиш тўғрисида таклиф киритдилар. Россия Федерациясида, Қозоғистонда, Ўзбекистонда, Қирғизистонда, Арманистонда ва бошқа иттифоқчи республикаларда бу идея қизғин қўллаб-қувватланди.

21 апрель куни чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилиш совет жамиятлари иттифоқида ташаббускор группа томонидан чақирилган ташкилий йиғилиш бўлди.

Йиғилиш президиумида СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ю. И. Палецкис, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилиш совет жамиятлари иттифоқи президиумининг раиси Н. В. Попова, СССР Геология ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш министри П. Я. Антропов, чет мамлакатлар билан маданий алоқа Давлат комитетининг раиси Г. А. Жуков, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, олимлар, ёзувчилар, артистлар, жамоат арбоблари бор эди.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилиш совет жамиятлари иттифоқи президиуми раисининг ўринбосари Н. Т. Сизов йиғилишни қисқа кириш нутқи сўзлаб очди. У шу ерда ҳозир бўлганлар номидан дўст араб мамлакатларининг вакилларини самимий табрикладн.

СССР Маданият министрининг ўринбосари С. В. Кафтанов ўз докладида, жумладан, бундай деди:

— Биз бугун бу ерга янги жамоат ташкилотини — Араб Шарқидаги мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилиш совет жамиятини тузмоқ учун тўпландик. Совет халқининг араб халқларига нисбатан бўлган дўстлик туйғулари, совет кишиларининг арабларнинг ҳаёти ва кўп асрлик маданиятига бўлган чуқур қизиқиши, руслар билан араблар ўртасида қадимдан давом этиб келаётган тарихий алоқалар ана шундай жамият тузилиши кераклигини яққол кўрсатиб туради.

Бирлашган Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Муҳаммад Алкуний нутқ сўзлади. У узоқ давом этган карсаклар билан кутиб олинди.

Йиғилиш қатнашчилари Араб Шарқидаги мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилиш жамияти ташкил этиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилдилар. Жамият правлениесининг аъзолигига 99 киши сайланди.

* * *

Шу куни кечқурун янги жамият правлениесининг биринчи мажлиси бўлди. СССР Маданият министрининг ўринбосари С. В. Кафтанов правление раиси қилиб сайланди. (ТАСС).

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИДА АНТИКОММУНИСТИК СУД

БОНН, 21 апрель. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришича, бугун Падерборнда Германия Федератив Республикасининг 15 гражданига қарши суд бошланган. Бу гражданлар Германия Коммунистик партиясининг подпольедаги ишида иштирок этишда ва «Германия Федератив Республикаси конституциясига путур етказиш» уринишларида айбланадилар.

Варшавада Совет-Польша шартномасининг 13 йиллигига бағишланган тантанали мажлис

ВАРШАВА, 21 апрель. (ТАСС). Бугун Варшавада, Маданият саройининг конгресслар залида дўстлик, ўзаро ёрдамлашиш ва урушдан кейин ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги Совет-Польша шартномасининг 13 йиллигига бағишланган тантанали мажлис ўтказилди. Мажлисда Польша пойтахтининг 3.500 дан ортиқ меҳнаткашлари ҳозир бўлдилар.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Гомулка, Польша Халқ Республикаси Давлат кенгашининг раиси А. Завадский, Министрлар Советининг раиси Ю. Циранкевич, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва Польша давлатининг бошқа раҳбарлари мажлисга келдилар. Президиум столи олдида Польшанинг давлат ва партия арбоблари билан бирга СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, КПСС Марказий Комитети секретари ва Марказий Комитет Президиумининг аъзоси Е. А. Фурцева ва Совет Иттифоқидан келган бошқа давлат ва партия арбоблари ўтирибдилар. Мажлис қатнашчилари уларни самимий кутиб олдилар.

Мажлисни Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Гомулка очди.

Польша-Совет шартномасининг 13 йиллиги тўғрисида Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Министрлар Советининг Раиси Ю. Циранкевич доклад қилди.

Шундан кейин ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. Е. Ворошиловга сўз берилади. Мажлис қатнашчилари уни гулдурос овация билан кутиб оладилар.

Мажлис охирида партия гимни «Интернационал» айтилди.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

✦ **Брюсселда 1958 йилги Жаҳон виставкасининг очилишига бағишлаб, қиличбозлик бўйича Гентда (Бельгия) ўтказилган халқаро мусобақа тамом бўлди. Мусобақада 15 мамлакатдан уч юздан ортиқ қиличбоз қатнашди. Хотин-қизлар ўртасида рапира бўйича жаҳон чемпиони А. Забелина (СССР) биринчи ўринни эгаллади. Эркаклар ўртасида совет спортчиси М. Мидлер француз спортчиси Клоссега ютказди ва иккинчи ўринни эгаллади.**

✦ **СССРнинг Чехословакиядаги элчиси И. Т. Гришин Прагадаги қон юриши илмий-текшириш институтининг директори К. Веберга, Братиславадаги гигиена институти директори академик В. Мухага, Прагадаги меҳнат гигиенаси институти кафедраси профессионал касалликларни даволаш клиникасининг профессори Я. Тейсингерга, Братиславадаги вирусология институтининг директори академик Д. Блажковичга ва эпидемиология институтининг директори академик К. Рокшега совет медицина муассасаларининг фахрий аъзолари ёрлиқларини топширди.**

✦ **Англиянинг асосий гўшт бозори бўлган ва Лондоннинг марказий қисмида жойлашган Смитфилд бозорининг юк автомашиналарида ишловчи 1700 шофери 21 апрелда забастовка эълон қилган. Забастовкачилар иш шароитининг яхшиланишини ва иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.**

✦ **«Пакистан таймс» газетасининг хабар беришича, Умум Покистон хотин-қизлар уюшмаси Шарқий Покистон бўлимининг бош секретари Шамсун Наҳор Асируддин жаҳондаги барча мамлакатларнинг хотин-қизларига мурожаат қилиб, ядро қуроли синовларининг дарҳол тўхтатилиши учун курашишга даъват этган.**

21 апрель. (ТАСС).

ФУТБОЛ

«МЕҲНАТ РЕЗЕРВЛАРИ» КОМАНДАСИ МАҒЛУБИЯТГА УЧРАДИ

Кеча марказий «Пахтакор» стадионида мамлакат биринчилиги учун «Б» классда ўйновчи командалар ўртасида навбатдаги футбол мусобақаси бўлиб ўтди. Майдонга «Меҳнат резервлари» (Тошкент) ва «Локомотив» (Челябинск) командалари чиқдилар.

Меҳмонлар ўйин техникаси жиҳатидан ҳам, тез ва чаққон ўйнаш жиҳатидан ҳам ўз рақибларидан анча устун эканликлари бутун мусобақа давомида бараллa сезилиб турди. Улар ана шу устунликдан фойдаланиб, ўйиннинг бошидаёқ ташаббусни ўз қўлларига олдилар ва қарши томон дарбозасига кетма-кет ҳужум қилабошладилар.

Бу ҳол «Меҳнат резервлари» командасининг ўйинчиларини саросимага тушириб қўйди. Улар тўпни аниқ ва мўлжалга олиб эмас, балки тўғри келган томонга тепа бошладилар. Команда ҳужумчилари, айниқса марказий ҳужумчи СССР спорт мастери Соловьев мутлақо ташаббус кўрсатмади.

Мусобақа «Локомотив» командаси фойдасига 2:0 ҳисоби билан тугади.

Телевизор Экранида

24 АПРЕЛДА

19.30 Болалар учун «Пионерия» киножурнали.

19.40 Саноат ходимлари учун рус тилида эшиттириш.

20.00 Киножурнал.

20.10 Ўзбек тилида адабий эшиттириш: А. Қаҳҳорнинг «Ўжар» номли ҳикояси асосида ишланган телеинсценировка.

20.30 Бадиий фильм — «Кўча тасодифларга тўла».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Йўқолган қозиқ

Шу кунларда ўртасаройлик колхоз раҳбарларига «ҳорманг» десангиз, улар дарҳол «ишлаб эмас, ҳавонинг жўнашиб кетишини кутабериб чарчаяпмиз» деб жавоб берадилар. Демак, улар чигитни тезроқ экиб олиш учун ҳар бир қулай фурсатни зориқиб кутмоқдалар ва бу вақтдан унумли фойдаланмоқдалар. Жумладан, Свердлов номли колхоз пахтакорлари худди шундай қилмоқдалар. Бошқа колхозлар билан бир хил шароитда бўлган бу колхоз чигит экишда олдинда кетаётир. Бошқа колхозларда ёмғир тинган кунлари 3-12 гектаргача чигит экилаётган бўлса, Свердлов номли колхозда 40 гектаргача етказиб чигит экилмоқда. Демак, бу колхозда чигит экиш мумкин бўлган ҳар бир қулай пайт бекорга ўтказилмаяпти.

Колхознинг ўртоқ Ҳамид Эргашев бошлиқ бригадасида кечаги ёмғирнинг нами селгигандан кейин иш қизиб кетади. Тракторчи Ашур Қўшоқов ҳозиргина борона қилинган ерларга жадал чигит эка бошлади. Лекин сеялканинг ғалтаги картанинг четида турибди, окучниги эса кўтариб қўйилганидан ерга тегмай кетаяпти.

— Нима учун окучник билан ғалтакни олиб қўйдинглар? — қизиқиб сўрадик.

— Ер лойлик қилаяпти. Окучникни қўйсак лой ёпишиб ишни бузади. У аслида сув қўйишга ариқча олиш учун керак, ҳозир нам етарли. — Фойдасиз иш учун тракторга ишни кўпайтириб нима қиламиз деб олиб қўйдик. Ғалтакни қўйган эдик, лой ёпишиб, чигит экилган ерни суриб кетаяпти. Қарасак, бу ҳам керак эмас экан, олиб ташладик. Мана кўринг, бусиз ҳам бинойидек бўляпти, — деди бригада бошлиғи Эргашев.

Колхознинг фақат бу бригадасидагина эмас, бошқа бригадаларида ҳам ҳозир шу усул билан чигит экилмоқда. Свердлов номли колхоздаги бу иш айни кунларда диққатга савозордир. Улар об-ҳаво ва ер шароитини ҳисобга олган ҳолда ишни тўғри ва мақсадга мувофиқ уюштиришга, ҳар бир ғанимат фурсатдан фойдаланишга астойдил ҳаракат қилмоқдалар. «Коммунизм» колхозида шу кунларга хос яхши ишлар бошланган. Ўртоқ Аҳмаджон Нишонов бошлиқ бригаданинг ерларида бир тўда одам чигит экишдан олдин ғумай, ажриқ, қамиш илдизларини териб тўплаб кетаяптилар. Бир арава билан тўплаб қўйилган илдизлар ер четига чиқариб ташланмоқда, унинг орқасидан тракторчи чигит экиб кетмоқда.

Бироқ бу яхши тадбир охиригача етказилмаяпти. Одамлар ер бетида кўриниб турган ёввойи ўтлар томирининг ақалли ярмини ҳам териб олмаётирлар. Колхозчилар иши устидан ҳеч ким назорат қилмайди, табелчи Исмоилов ўзи ишламаганига яраша одамларнинг ишини ҳам текшириб кўрмади. Иш чала-чулпа, наридан-беригина бўлаяпти.

Биз эрталаб колхоз идорасида шу бригадада квадрат-уялаб чигит экилаяпти деб эшитган эдик. Лекин бригадада бу ишга тайёрлик соат 11 дан кейин бошланди. Илдиз ташиб турган арава қаёқдандир режа симларини, қозиқларни, арқонни олиб келиш учун жўнаб кетди. У келгач, олдин карта бошига кўндалангига арқон тортила бошланди. Бу иш бўлгунча бир соат вақт ўтди. Сўнгра узунасига режа сими тортиш учун зарур бўлган, илгари қоқиб қўйилган қозиқлар қидирила кетди. Бироқ картанинг бош томонига илгари қоқиб қўйилган қозиқнинг биттаси топилди-ю, иккинчиси топилмади. Кимдир луқма ташлади:

— Қозиқ қоқиш вақтида ким бор эди, ўшани топиш керак.

Уч-тўрт киши кетмон билан ер кавлаб қозиқ қидиришга тушди. Аммо шунча уринишлар беҳуда бўлди, қозиқ топилмади.

— Биттаси топилди, бўлди-да, бошқасининг нима кераги бор, — деди биров.

Ҳамма шунга рози бўлди. Энди 3-4 киши картанинг нариги бошидаги қозиқларни топиш учун жўнади. Икки киши режа симини кўтариб кетди. Орадан уч соат ўтди, лекин ҳамон режа сими тортилмади. Режа сими тортилгани билан ҳам чигит экиб бўлмас экан, чунки квадрат-уялаб чигит экадиган сеялканинг чигит тушишини регулировка қилиб турадиган шестернаси алмаштирилиши лозим эди. Тракторчи Остонақул Нишонов энди сеялканинг бу камчиликларини тузатишга киришган пайтда аравакаш келиб қолди.

— Ивитилган чигит йўқ экан-ку, нима қиламиз, — деди у.

Хуллас бу ерда соат 3 гача шундай маш-машалар давом этди, чигит экиш бошланмади. Квадрат-уялаб чигит экиш мумкин бўлган қулай фурсат беҳуда ўтиб кетди. Бу ҳол колхоз агрономи Нуритдинов, бригада бошлиғи Нишонов ўртоқларни ўз вақтида тайёрлик кўрмаганлари, ишда етарли уюшқоқлик йўқлиги, квадрат-уялаб чигит экиш ишига яхши эътибор берилмаганлиги туфайли юз берди. Шундай қилиб бу ерда қимматли вақтлар қозиқ қидириш билан зое кетди.

Биз бригада бошлиғи ўртоқ Нишонов ёнида турганимизда бир йигит «нариги ердаги ҳайдов трактори бузилиб, уёққа ҳам, буёққа ҳам бурилмаяпти, тўхтаб қолди. Бригада механиги қани?» деб келиб қолди.

— У МТСга, синган ДТ-54 тракторини тузатгани кетган, ҳали-бери келмайди, — деди бригада бошлиғи.

Маълум бўлишича, бу колхозда ҳозирги долзарб кунларда чигит экиш учун зарур бўлган 2 та ҳайдов трактори бузилиб қолган.

Ҳамма айбни об-ҳавога қўйиб бўлмайди. Ундан кўра ишдаги ташкилий уюшқоқсизликларни тугатиб, қулай фурсатдан унумли фойдаланиб чигит экиш суръатини тезлаштириш чорасини кўриш, керак.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 23/IV да **Ганг дарёсининг қизи,** 24/IV да **Алишер Навоий.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Сатира, юмор ва қизиқчилик кечалари,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **А. Тошканбоев** раҳбарлигида ўзбек **дорбозлари** ва бошқа номерлар.

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Ленин ҳақида ҳикоялар.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да **Ленин ҳақида ҳикоялар,** кундуз 2 да **Ленин йўлланмаси билан,** кундуз 4 дан **Жузеппе Верди.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Ленин ҳақида ҳикоялар,** кундуз соат 1 ярим ва кеч 6-45 минутда **Севги ва кўз ёши.**

Марказий «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
5 майда
КАТТА
цирк ва спорт тамошалари

Программада: ўзбек дорбозлари, туркман чавандозлари, бурят-мўғул аттракциони, берберн арслонлари ва бошқа номерлар.

Кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

Москвада бўладиган ўзбек санъати ва адабиёти декадаси олдидан

ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
В. Шекспир асари

Юлий Цезарь

3 пардали трагедия.
Уйғун таржимаси.

Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

Томоша зали радиолаштирилган. Спектакль давомида текст рус тилида бериб борилади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
26 ва 27 апрелда
катта концерт

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мукаррама Турғунбоева,** Ўзбекистон халқ ҳофизи **Маъмуржон Узоқов,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Муҳаммаджон Мирзаев,** солистлардан **Муҳаббат Мусаева, Тўхта Рисметова, Башорат Хўжаева, Азиз Муллахолов** ва бошқалар қатнашади.

1958 ЙИЛ 10 МАЙДАН 13 МАЙГАЧА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИНИНГ

ютуқлар тиражи бўлади

Тиражда жами 16 миллион сўмлик 560000 та ютуқ ўйналади.

Лотерея билетлари бўйича: «Волга» автомашинаси, «Москвич» автомашинаси, мотоцикл, велосипед, телевизор, радиола, пианино, баян, аккордеон, фотоаппарат, қўл соати, тикув машинаси, холодильник, кир ювиш машинаси, ов милтиғи, гилам, шунингдек пул билан 5.000 сўмгача ютиш мумкин.

Билет баҳоси — 5 сўм.

Пул-буюм лотереяси билетларини сотиб олингиз! Ютуқлар тиражида қатнашингиз!

Тошкент шаҳар, Бешёғоч кўча, 226-уйда турувчи **Валентина Александровна Дьяконованинг** Москва шаҳрида турувчи Александр Владимирович Колчиндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 6-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 115,50. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 01605. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-458.